

## **1905y\_Az\_Q2017\_Yekun imtahan testinin sualları**

### **Fənn : 1905Y İqtisadiyyat-1**

1 Məhsulun differenləşdirməkdə əsas məqsəd nədən ibarətdir?

- məhsul istehsalına cəkilən xərclərin azaldılması
- firmanın məhsulunun kefiyyətinin yaxşılaşdırılması
- firmanın məhsul istehalının həcminin artırılması
- məhsulun diferensiallaşdırılması hər bir məqsəd güdmür
- oxşar məhsullar sırasında firmanın məhsulunun verilməsi

2 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamalar olar:

- amortizasiya normasını
- Herfindal-Hirschman indeksini
- son hədd əvəzləmə normasını
- firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- Lerner indeksini

3 Nə zaman ümumi gəlir maksimum olur?

- son hədd xərcləri artarsa
- son hədd gəliri sıfıra bərabər olduqda
- ümumi xərclər maksimum olduqda
- ümumi xərclər minimum olduqda
- orta gəlir azaldıqda

4 Aşağıdakılardan hansı inhisanın bazar hökmüranlığı indeksini göstəricisidir?

- $1/P$
- $1/E$
- $(P - MC)/E$
- $P/E$
- $P/(P - MC)$

5 Bazar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- inzibati yardım
- bütün sadalananlar
- istehsal resursları üzərində nəzarət
- bazarın həcmi
- istehsalın miqyası

6 Əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- bütün sadalananlar düzdür
- sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- sahə nadir məhsul buraxır
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdürlər
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

7 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- duopoliya
- konsern
- kartel
- inhisan

monopsoniya

8 Həcmən maksimallaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- alıcı üstunlukveriminin hesablanması
- mənfəətin bölüşdürülməsi
- son hədd xərclərinin hesablanması
- firma işçilərinin artırılması
- son hədd gəlirlərinin hesablanması

9 "Normal mənfəət" anlayışına aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox uyğun gəlir?

- heç bir tərif
- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət

10 Qiymətlərin yüksəldilməsi hesabına gəlirlərinin artırıa bilməyən satıcıların rəqabət üsulu necə adlanır?

- ədalətli rəqabət
- qeyri – təkmil rəqabət
- təkmil rəqabət
- ədalətsiz rəqabət
- qiymət rəqabət

11 Bazar hökmranlığına malik firmanın satışının həcminə nəzarət etdiyi rəqabət üsulu necə adlanır.

- qiymət rəqabət
- qeyri – təkmil rəqabət
- ədalətsiz rəqabət
- ədalətli rəqabət
- təkmil rəqabət

12 Sahədən çıxdığı halda firma üçün yaranan geri dönməyən xərclər necə adlanır.

- iqtisadi xərcləri
- cıxış hədləri
- mühasibat xərcləri
- son hədd xərcləri
- ümumi xərcləri

13 Mənfəətin maksimumlaşdırılması şərtini əks etdirən ifadəni göstərin.

- $AC=MP$
- $MC=MR$
- $MC=MP$
- $MC < MR$
- $AC=MC$

14 Ümumi gəlirlə istehsal cəlb olunmuş ehtiyatlara görə ödənişlərdən ibarət olan mühasibat xərclərinin fərqi nəyi göstərir?

- mühasibat mənfəəti
- iqtisadi mənfəət
- son hədd mənfəət
- orta mənfəət
- ümumi mənfəət

15 Əsas qərarların rəhbər tərəfindən qəbul olunduğu firma tipi necə adlanır.

- özü idarə olunan firma
- direktor firması
- sahibkarlıq firması
- dövlət firması
- kapitalist firması

16 İşçilər kollektivinə məxsus olan qarum göstərin.

- kapitalist firması
- özü idarə olunan firma
- direktor firması
- dövlət firması
- sahibkarlıq firması

17 Nəzarəti idarəetmədən ayırmalı səciyyələnən və çoxlu kapital sahiblərinə məxsus olan qarumu göstərin.

- özü idarə olunan firma
- kapitalist firması
- direktor firması
- dövlət firması
- sahibkarlıq firması

18 İdarəetmə və nəzarət funksiyalarını həyata keçirən, mənfiətin maksimumlaşdırılmasına yönələn bir nəfərə məxsus olan qarumu göstərin

- özü idarə olunan firma
- sahibkarlıq firması
- direktor firması
- dövlət firması
- kapitalist firması

19 Ümumi mənfiət bərabərdir:

- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfiətin hasilinə
- orta və son hədd mənfiətin cəminə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqi
- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

20 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındaki fərq:

- ümumi mənfiətdir
- orta mənfiətdir
- son hədd gəliridir
- orta gəlirdir
- orta xərclərdir

21 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındaki fərq:

- orta mənfiətdir
- ümumi mənfiətdir
- son hədd gəliridir
- orta gəlirdir
- orta xərclərdir

22 “Sahə” nədir ?

- ümumi təsnifati səciyyələri ilə aşkar olunan müəssisələr qrupu
- qarşılıqlı əvəzlənən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- qarşılıqlı tamamlanan məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- eyni ehtiyatlardan istifadə edən firmalar qrupu
- eyni texnologiyalardan istehsal edən firmalar qrupu

23 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- Pareto meyari
- Lorents əyrisi
- Filips əyrisi
- Lerner indeksi
- son hədd əvəzləmə norması

24 Bazar quruluşunun təsnifati zamanı bu əlamət nəzərə alınır:

- sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxməq
- bütün sadalanınanlar nəzərə alınır
- qiymətlər üzərində ayrı ayrı firmaların nəzarəti
- firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə
- sahədə firmaların sayı

25 Firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından
- alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən
- məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən
- onun məhsuluna tələb elastikliyindən

26 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- sadalanınlardan heç biri
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- firmanın davranış nəzəriyyəsi

27 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- sadalanınlardan heç biri
- həmçinin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi

28 Mənfəətin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur?

- sadalanınlardan heç biri
- firmann menecer nəzəriyyəsi
- həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə

29 Differensiallaşdırılmış məhsul üzərində hökmran mövqeyə malik satıcıların satış həcmi uğrunda rəqabət apardığı bazar strukturu növü necə adlanır?

- oligopsoniya

- təkmil rəqabət
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya

30 Sahə bazarında firmaların qarşılıqlı təsirinin xarakterini müəyyənləşdirən və bazar tarazlığının yaranmasını təmin edən bazar quruluşunun xüsusiyyətlərinin cəmi nədir ?

- sahə strukturu
- bazarın təmərküzləşməsi
- bazar infrastruktur
- bazarı təsnifatı
- bazar strukturu

31 Maksimum mənfəət təmin etmək üçün firma hansı buraxılış həcmini seçməlidir?

- orta və son hədd gəliri bərabər olduqda
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda
- ümumi xərçlər minimum olduqda
- maksimallaşdırma
- sabit və dəyişən xərclər bərabər olduqda

32 Ümumi gəlirlə iqtisadi xərclərinin fərqi nəyi göstərir?

- son hədd mənfəəti
- iqtisadi mənfəət
- ümumi mənfəət
- mühasibat mənfəəti
- orta mənfəət

33 Əlavə satılmış məhsul vahidindən ümumi gəlirin artımı belə adlanır.

- orta gəlir
- son hədd gəliri
- son hədd mənfəəti
- son hədd xərcləri
- ümumi xərçlər

34 Satılmış məhsul vahidindən əldə olunan gəlirlər necə adlanır?

- son hədd gəlir
- orta gəlir
- orta mənfəət
- orta xərçlər
- ümumi gəlir

35 İstehsal olunmuş məhsulun satışından əldə olunan ümumi gəlir nədir ?

- son hədd gəlir
- ümumi gəlir
- ümumi mənfəət
- ümumi xərçlər
- orta gəlir

36 Fəaliyyətinə aid mühüm qərarların dövlət orqanları tərəfindən qəbul olunduğu firma necə adlanır.

- özü idarə olunan firma
- dövlət firması
- sahibkarlıq firması

- direktor firması
- kapitalist firması

37 Firmanın ehtiyatlarının koordinasiyasını həyata keçirən institusional qrup kimi səciyyələndirən firma nəzəriyyəsini göstərin.

- sadalanlardan heç biri
- institusional
- meneceral
- neoklassik
- davranış

38 Firmanın fəaliyyəti istehsal funksiyası ilə ifadə olunan texnoloji vahid kimi səciyyələndirən firma nəzəriyyəsini göstərin.

- sadalanlardan heç biri
- neoklassik
- meneceral
- instisional
- davranış

39 Mənfəəti maksimumlaşdırmaq məqsədi ilə öz fəaliyyətini optimallaşdırmaq prinsipi əsasında işləyən istehsal vahidi mikroiqtisadiyyatda necə adlanır?

- bank
- firma
- dövlət
- ev təsərrüfatı
- sahə

40 Əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş mənfəət:

- orta mənfəətdir
- son hədd mənfəətdir
- maksimum gəlirdir
- minimum gəlirdir
- ümumi mənfəətdir

41 Çoxsaylı istehsalçının və yeganə alıcı olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- İnhisar
- Monopsoniya
- Oliqpoliya
- Polipoliya
- Oliqopsoniya

42 0501 215. Yeganə istehsalçının və çoxsaylı istehlakçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- İnhisar
- Oliqpoliya
- Polipoliya
- Oliqopsoniya

43 Bir neçə əmtəə istehsalçının və çoxsaylı istehlakçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya

- Oliqopoliya
- Oliqopsoniya
- Polipoliya
- İnhisar

44 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Oliqopsoniya
- Oliqopoliya
- Polipoliya
- İnhisar

45 Eyni növ əmtəənin çoxlu sayıda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtəənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Polipoliya
- Oliqopsoniya
- Oliqopoliya
- İnhisar

46 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil?

- oliqopsoniya
- sadalananların hamısı aiddir
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar

47 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istfadə edilir?

- sahə hədlərinin yüksək olması
- bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- bütün yuxarıdakılar doğrudur

48 Bazar hakimiyyəti, bu:

- zəmanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- sadalanlardan heç biri
- istehlakçıların üstünlük'lərlə hesablaşmamaq imkanı
- maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsiretmə imkanı

49 Təkmil rəqabət əlamətlərinə nə aid olmadığını göstərin:

- rəqabətin hər bir iştirakçısında bazarın vəziyyəti haqqında tam informasiyanın olması
- rəqabətin hər bir iştirakçısının qərarlar qəbul etməsi sərbəstliyi
- iştirakçıların qeyri, məhdud miqdarı
- yalnız sahədaxili rəqabətin olması
- əmtəələrin diferensiasiyasının olmaması

50 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- 6.0

- 3.0
- 4.0
- 5.0
- 2.0

51 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır?

- Fransa
- Almaniya
- Böyük Britaniya
- Kanada
- Yaponiya

52 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- menecer
- ənənəvi
- həcmən maksimallaşması nəzəriyyəsi
- bütün sadalananlar mövcuddur
- məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi

53 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Lobbiliyin olması siyasi prosesi qeyri-takmil edir
- Hökumət asimetrik informasiya şəraitində qərar qəbul etməyə məcburdur
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə yalnız «bazarın ifası» deyil, həm də «dövlətin ifası» mövcuddur
- Dövlətin bürokratik aparatının olması iqtisadiyyat sahəsində vaxtında qərarlar qəbul edilməsinə rəvac verir

54 İctimai nemətlərin istehsalı bağlıdır:

- pul-kredit siyasəti ilə
- xarici iqtisadi siyasət ilə
- maliyyə siyasəti ilə
- gömrük və fiskal siyasəti ilə
- vergi və bütçə siyasəti ilə

55 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İctimai nemətlər istehsalı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməlidir
- «Biletsiz problemi» istehsalatda mənfi xarici effektlərlə bağlıdır
- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onun hər bir vahidi ayrıca qiymətə satıla bilər
- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onu bütün vətəndaşlar, haqq ödəyib ödəməmələrindən asılı olmayaraq, kollektiv şəkildə istehlak edirlər
- Xalis ictimai nemətə tələb əyrisi bu nemətin əldə olan həcminin hamısının son hədd faydalılığını eks etdirir

56 Xalis ictimai nemətlərə nə aid deyil?

- Kütləvi xəstəliklərlə mübarizə programı
- Muzeylər
- Hüquq-mühafizə sistemi
- Milli müdafiə
- Təbii fəlakətlərlə mübarizə programı

57 Deyilənlərin hansı doğrudur?

- İctimai nemətlər istehlakdan çıxarıla bilən deyil
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İctimai nemətlər son hədd xərcləri sıfırdır

- İctimai nemətlər bütövlükdə bütün cəmiyyət üçün müsbət xarici effektlər doğururlar
- Xalis ictimai nemətlər bölünməzdir

58 İctimai nemətə aid olduğundan hansı sahəni özəlləşdirmək daha səmərəli olardı?

- yeyinti sənayesi
- şəhərin su təminatını
- uzaq yükdaşımaları
- gəmiqayıma
- neft emalı

59 Dövlətin istehsal etdiyi ictimai nemətlər vergilər vasitəsi ilə maliyyələşir, bu zaman onların istehsalının yüksək səmərəliliyinə nail olmaq mümkündür:

- doğru cavab yoxdur
- differensiallaşdırılmış faiz dərəcəsi tədbiq etdikdə
- onları istehlakçılara pulsuz təqdim etdikdə
- istehlakçıların dairəsini məhdudlaşdırıldıqda
- vahid faiz dərəcəsi tədliq etdikdə

60 Qərar qəbul edilərkən «çoxluq prinsipi» istifadə edilərsə səmərəlilik təmin olunmur, çünki:

- bu prinsipi əməli şəkildə istifadə etmək düz deyil
- bu, fərdi istəklərin xüsusiyətlərini nəzərə almir
- səsvermə zamanı səslərlə alver etmək mümkün
- səs verənlərin məsələ haqqında kifayət qədər məlumatları olmur
- səsvermə zamanı ən yaxşı varianti seçmək mümkün deyil

61 İctimai nemətin optimal həcmi bunun köməkliyi ilə müəyyən etmək olar:

- istehsal funksiyası
- ümumi tarazlığın Pareto-səmərəli modeli
- gözlənilən faydalılığın funksiyası
- ictimai rifahın funksiyası
- sahələrarası balans modeli

62 İctimai nemətin bazar tələb əyrisi:

- həmişə üfiqidir
- hər nemət vahidinə bütün fəndlərin ödədiyi ümumi dəyəri göstərir
- hər bir mövcud qiymət səviyyəsində dövlət sektorunda istehsal edilmiş nemət vahidinin ümumi kəmiyyətini göstərir
- xususi nemətin tələb əyrisindən fərqlənmir
- düzgün cavab yoxdur

63 İctimai nemətlər istehsalının maliyyələşdirilməsi üsullarına aid deyil:

- sadalanınların hamisi aiddir
- istehlakçılara subsidiya verilməsi
- səmt (əlavə) məhsullarının satışı
- bir-biri ilə bağlı satışlar
- istehsalçılara subsidiyaların verilməsi

64 Sadalanlardan hansı xalis ictimai nemətlərə aiddir?

- sadalanınların heç biri
- hüquq-mühafizə sistemi
- muzeylər
- sahiyyə sistemi

- şəhər ictimai nəqliyyatı

65 Xalis ictimai nemətin elə həcmi səmərəlidir ki:

- göstərilən variantlardın heç biri
- bu zaman nemətdən istifadənin son hədd ictimai faydası onun istehsalına son hədd xərclərinə bərabər olsun
- istehlakçıların hamisinin bütün tələblərini ödəməyə imkan verir
- onu bütün istehlakçılar arasında bərabər bölmək mümkün olsun
- bu zaman həmin nemətə məcmu tələb maksimum olsun

66 İctimai nemət deyil:

- ölkənin müdafiəsi
- telefon şəbəkəsinin fəaliyyəti
- hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti
- fundamental elm
- küçələrin işiqlardırılması

67 İctimai nemətlərin istehsalı üçün resursların səmərəli yerləşdirilməsi təmin olunur:

- sadalananların heç biri ilə
- ictimai və fərdi seçimlə
- ictimai seçimlə
- bazar mexanizmi vasitəsilə
- fərdi seçimlə

68 İqtisadiyyatın bazar təşkilinin çatışmamazlıqlarından birini göstərin:

- resursların bazar qanunlarına uyğun bölgüsü
- ictimai nemətlərin istehsalını təmin etmir
- azad qiymətqoyma
- əmtəə - pul balanslaşdırılması
- subyektlərin iqtisadi bərabərliyi

69 Dövlət optimal qərar qəbul edə bilmir, çünki səmərəsizliyin daxili mənbələri haqqında məlumatlıdır. Bu mənbələrə aiddir:

- göstərilənlərin heç biri
- bütün yuxarıda göstərilənlər
- lobbirlənmə
- byurokratizm
- korrupsiya

70 Dövlətin ugursuzluqlarının səbəbinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- qeyri-təkmil rəqabətin olması
- siyasi proseslərin qeyri-təkmilliyyi
- zəruri informasiya qərarlarının qəbul edilməsi məhdudiyyəti
- bürokratiya üzərində nəzarətə məhdudiyyət

71 Xalis ictimai neməti fərqləndirən odur ki:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- onun istehlakı rəqabətin inkişafına səbəb olur
- onun istehlakı müsbət xarici effekt gətirir
- onun əlavə istehlakçıya verilməsmi əlavə xərclər tələb edir

72 Fərdin həqiqi üstünlükverilmini müəyyən etməyə imkan verən mexanizm adlanır.

- gözlənilən faydalılıq funksiyası
- korrektə edən vergi
- Klark vergisi
- ictimai seçim
- ictimai rifahın funksiyası

73 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyəti hesab olnur:

- onun bölgüsü dövlət nəzarətində olmalıdır
- onun əlavə istehlakçıya təqdim edilməsi əlavə xərc tələb etmir
- onun istehsalı daha keyfiyyətli resursların tətbiqini tələb edir
- onun satışı aşağı qiymətə həyata keçirilir
- onu xüsusi firmalar istehsal edə bilməz

74 Hansı halda siyasi qərarlar Pareto səmərəlilik meyarlarına uyğun gəlir.

- siyasi qərarlar bu meyara uyğun deyil
- əgər yekdilliklə qəbul edilirsə
- əgər maksimum faydalılığı təmin edirsə
- əgər lobbiçilik nəticəsində qəbul olunursa
- əgər səs çoxluğu ilə qəbul edilirsə

75 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyətləri ibarətdir:

- bütün cavablar səhvdir
- bütün sadalanan cavablar doğrudur
- bir istehlakçı tərəfindən onun istehlak edilməsi başqları tərəfindən istehlakı məhdudlaşdırır
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- istehlakçıların sayının çoxalması hər bir istehlakçı üçün nemətlərin faydalılığını azaltır

76 İstehlakçıların ictimai nemətlərin maliyyələşdirilməsində iştirakdan yayınmağa meylli olması nədən irəli gəlir?

- dövlət nəzarətinin zəifliyindən
- ictimai nemətlərin çıxarla bilməməsindən
- ictimai nemətlərin qiymətinin yüksək olmasından
- ictimai nemətlərin qeyri-rəqabətliliyindən
- bütün ictimai nemətlərin vahid stavka ilə ödənilməsindən

77 Xalis ictimai nemətlərin istehsalındakı qeyri-səmərəliliyin yaranması aşağıdakı ilə şərtlənir:

- bütün sadalananlar
- istehlakıların onlardan haqq ödəmədən istifadə etmək imkanının olması
- bu nemətlərin istehsali üçün son hədd xərclərinin sürətlə artması
- belə nemətlərə tələbin hədsizliyi
- cəmiyyətin idarə edilməsi metodlarının inkisaf səviyyəsinin qənaətbəxs olmaması

78 İctimai seçim nəzəriyyəsinin siyasi proseslərə yanaşmasının xüsusiyyəti bundadır:

- dogru cavab yoxdur
- fərdi maraq ictimai həyatın əsas təkanverici motivi kimi nəzərdən keçirilir
- ictimai nemətlərin ayri-ayrı fərdlər arasında bölgüsü prosesi nəzərdən keçirilir
- dövlət bütçəsi vəsaitlərinin bölgüsü məsələsinə böyük diqqət yetirilir
- ictimai nemətlər istehsalının səmərəliliyi tədqiq olunur

79 İctimai nemətlər istehsalı hansı mənbələrdən maliyyələşdirilir?

- sadalanan mənbələrin heç birindən
- göstərilən mənbələrin hamisindan
- xeyriyyə fondları
- dövlət bütçəsi
- dövlət qeyri-kommersiya təskilatları

80 Bu nemətlərə qarışq nemətlər deyirlər:

- müştərek müəssisələr tərəfindən istehsal olunan
- istehlakı fərdi üstünlükler verən, amma xarici effektləri bütün cəmiyyətə yayılan nemətlər
- istehsalı həm dövlət, həm də özəl bölmələr tərəfindən maliyyələşdirilən nemətlər
- istehlakdan çıxarılmayan və rəqabətli olmayan
- istehsalı iqtisadiyyatın bir neçə sahəsi tərəfindən təmin edilən

81 İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə dövlət orqanlarının nümayəndələri birinci növbədə maraqlıdır:

- təsərrüfat riskinin azaldılmasında
- öz şəxsi mənfəətinin maksimallaşdırılmasında
- xarici effektlərin neytrallaşdırılmasında
- öz seçicilərinin rifahının firəvanlığında
- insanların ictimai əmtəələrlə təmin edilməsində

82 Dövlətin aşağıdakılarının istehsalına müdaxiləsi zəruridir

- adları çəkilənlərin heç birinin
- ictimai nemət
- xüsusi nemət
- xidmət
- qeyri-maddi nemət

83 Bu nemətlərin bir fərd tərəfindən istehlaki digir fəndlərin istehlakının azalmasına səbəb olmur.

- istehsal təyinatlı nemətlər
- istehlak nemətləri
- xidmətlər
- aşağı keyfiyyətli əmtəələr
- ictimai nemətlər

84 Dövlətin özünün qəbul etdiyi qərarların yaxın və uzaq perspektivlərini öncədən tam nəzərə almağa qabil olmaması belə adlanır:

- xarici effekt
- «dövlətin iflası»
- informasiyanın asimetrikliyi
- «bazarnın iflası»
- bazar qeyri-müəyyənliyi

85 İctimai seçim nəzəriyyəsi kim tərəfindən yaradılıb?

- A.Piqu
- D.Byukenen
- L.Valras
- P.Samuelson
- V.Pareto

86 Hansı nəzəriyyəni başqa sözlə «yeni siyasi iqtisad» adlandırırlar?

- Keynsçi nəzəriyyəsini
- İctimai seçim nəzəriyyəsini

- Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsini
- Rifah iqtisadiyyatı nəzəriyyəsini
- Marjinalizm nəzəriyyəsini

87 İctimai seçim nəzəriyyəsi nə vaxt yaranmışdır:

- 1950-ci illərdə
- 1960-ci illərin sonunda
- 1970-ci illərdə
- 1990-ci illərin əvvəllərində
- 1980-ci illərin sonunda

88 Xalis xüsusi nemətlər bunlara səciyyələnir ki, onlar:

- doğru cavab yoxdur
- istehlakda nə rəqabətli, nə də müstəsna deyillər
- yalnız xüsusi müəssisələr istehsal edir
- istehlakda rəqabətli və müstəsnadırlar
- mənfəət göturmır

89 Təqdim olunma xüsusiyyətlərinə uyğun nemətlərin təsnifləşdirilməsi bütün nemətləri bölür:

- qiymətli və qiymətli olmayan
- ilkin zərurət məhsulları və zinət əşyaları
- ictimai və xüsusi
- maddi və qeyri- maddi
- nominal və neytral

90 «Biletsiz sərnişinin problemi» termini nəyi nəzərdə tutur:

- düzgün cavab yoxdur
- istehlakının nemətlərin haqqı ödənilmədən əldə etməsi meyli
- istehlakına nəzarət edilməsi çətin olan nemətlərin mövcudluğu
- haqqı ödənilmədən istehlak oluna bilən nemətlərin mövcudluğu
- bütün cavablar doğrudur

91 Loqrollinq - bu:

- lobbiçilik
- səsvermədə səslərlə ticarət etmək
- ictimai faydalılığın maksumumlaşdırılması
- siyasi rentanın əldə edilməsi
- ictimai marağın xüsusi maraqdan üstün olması

92 Siyasi proseslər yolu ilə siyasi institutlar vasitəsilə iqtisadi xeyrin əldə olunması:

- inhisar rentası
- siyasi rentadır
- loqrollinqdir
- lobbiçilikdir
- differensial rentadır

93 İctimai üstünlükvermənin müəyyənləşdirilməsinin təkmil dövlət mexanizminin yaradılmasının mümkün olmaması haqqında müddəə necə adlanır?

- Qossenin I-ci qanunu
- Errou teoreması
- kompensasiya meyarı
- Pareto optimumu

- Valras qanunu

94 Xususi maraqlar qrupu (lobbi) həyata keçirir:

- xarici effektlərin tənzimlənməsini
- dövlət bütçesinin yenidən bölgüsü məsələlərinə təsirini
- ictimai seçim
- ayrı-ayrı fəndlərin üstünlükverimlərini üzə çıxarıır
- fəndlər arasında rifahın bölgüsünü

95 Rasional secimini hipotezi kim tərəfindən irəli sürürlüb?

- L. Valras
- A. Daunson
- A. Piqu
- E. Klark
- P. Samuelson

96 Xalis ictimai nemətlərə aiddir:

- ictimai mülkiyyət formasında olan müəssisələrin istehsal etdiyi nemətlər
- istehlakı nə müstəsna, nə də rəqabətli olmayanlar
- istehlakı müstəsnadır, lakin rəqabətli deyil
- istehlakı müstəsna olan, lakin rəqabətli olanlar
- istehlakı müstəsna olmayan, lakin rəqabətli olanlar

97 Hansı nəzəriyyə görə siyasi sfera bazarın növlərdən biridir:

- izafî dəyər
- ictimai seçim
- son hədd faydalılığı
- istehlakçı davranışları
- müqayisəli üstünlükler

98 İctimai seçim nəzəriyyəsi – bu nəzəriyyə öyrəniri:

- gəlirlərin cəmiyyətdə yenidən bölgüsü metodları
- insanların dövlət idarələrindən öz mənafələri üçün istifadə etdikləri üsulları
- amil gəlirlərinin əldə olunması və bölgüsü prosesini
- istehlakçıların gəlirləri və üstünlükverimləri nəzərə alınmaqla tələbin formallaşmasını
- firmaların davranış motivləri və prinsiplərini

99 İctimai nemətin müstəsnasızlıq ondadır ki:

- bu nemətlər ilkin tələbat məhsullarıdır
- nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fəndləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- belə nemətlərin istehlakı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilir
- nemətin bir nəfər tərəfindən həmin həcmədə istehlakı onun başqa adamlar tərəfindən istehlakını azaltır
- bu nemətlər inhisarlar tərəfindən istehsal olunur

100 İctimai nemətlərin istehlakda rəqabətsizlik xüsusiyyəti bundadır:

- nemət qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal olunur.
- nemətin bu həcmində onun bir nəfər tərəfindən istehlakı digər insanlar tərəfindən istehlakını azaltır
- əgər nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fəndləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- bu nemətlər inhisar şəraitində istehsal olunurlar
- neməti haqqının ödənilib-ödənilməməsindən asılı olmayıaraq eyni miqdarda əldə etmək olar

101 Rəqabətsizlik və müstəsnasızlıq xüsusiyyətləri aiddir:

- istehlak əmtəələri
- ictimai nemətlərə
- xidmətlərə
- xüsusi nemətlərə
- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə

102 Təkmil rəqabətli sahəsinin qısamüddətli bazar təklifi əyrisi necə olmalıdır?

- azalan əyri
- ayrı-ayrı firmaların qısa müddətli təklif əyrilərinin cəmi
- üfüqi düz xətt
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin hissəsi
- şaquli düz xətt

103 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi hansı əyridir.

- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəində
- son hədd xərcləri əyrisinin orta xərclər əyrisi ilə kəsişmə nöqtəsindən yuxarıda yerləşən hissəsi
- şaquli düz xətt
- üfüqi düz xətt
- orta xərclər əyrisinin son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən hissəsi

104 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli firmanın davranışını nə ilə səciyyələnir?\

- göstərilənlərdən hər birində
- bütün göstərilənlərdə
- firma bütün istehsal amillərini dəyişmək imkanına malikdir
- uzunmüddətli orta xərclər bazar qiymətlərini üstələməməlidir
- firma sahədən çıxa bilər

105 Təkmil rəqabətli bazarda qısamüddətli tarazlıq yaranması şərti nədir?

- təkmil rəqabətli bazarda qısamüddətli tarazlıq mümkün deyil
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərinə bərabər olduqda
- sahədə minimum sayda firma qalarsa
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət əldə edir.
- qiymət səviyyəsi maksimum olarsa

106 Əgər qiymət minimum orta xərclərdən aşağı, lakin minimum orta dəyişən xərclərdən yüksək olarsa firmanın davranışını necə olar?

- mənfəəti azaldır
- itkiləri minimallaşdırır
- istehsalı dayandırır
- mənfəəti maksimallaşdırır
- xərcləri artırır

107 Əgər bugda yetişdirən fermerlərdən biri öz məhsulunu bazar qiymətindən aşağı qiymətlərə satmağa başlayarsa, onda bu:

- qarğıdalının bazar qiymətini aşağı salar
- bazar qiymətlərinə təsir etməz
- buğdanın bazar qiymətini qaldırır
- qarğıdalının bazar qiymətini qaldırır
- buğdanın bazar qiymətini aşağı salar

108 Əgər mağazanın sahibi çörəyin qiymətini qaldırmaq qərarına gəlirsə, yerdə qalan mağazalarda qiymət əvvəlki kimi qalırsa, onda nəticədə:

- bazarda çörəyin təklifi artar
- mağazanın çörək satışından gəliri aşağı düşər
- mağazanın çörək satışından gəliri dəyişməz
- mağazanın çörək satışında gəliri artar
- digər mağazalarda çörəyə tələb azalar

109 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Təkmil rəqabətli firmanın orta gəliri onun son hədd gəliri ilə üst-üstə düşür
- Təkmil rəqabət şəraitində resurslar səmərəli bölünmür
- Son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda təkmil rəqabətli firma mənfəətini maksimallaşdırır
- Təkmil rəqabət istehsal səmərəliliyini təmin edir
- Təkmil rəqabətli sahənin firmaları uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə etmirler

110 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- doğru cavab yoxdur
- mənfi mailliyə malikdir
- üfüqi xətt
- şaquli xətt
- müsbət mailliyə malikdir

111 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır
- daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər
- daha çox həcmidə məhsul satar
- Öz məhsulunun təklifini artırır
- bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər

112 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- təkmil rəqabətli sahələr müasir iqtisadiyyatda geniş yayılmışdır
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş alıcı tələbə təsir etmir
- Təkmil rəqabətli sahədə əmtəə nişanları olur
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş istehsalçı təklifə təsir edə bilir
- Sahəyə eyni cür resurslardan istifadə edən firmalar daxildir

113 Əgər təkmil rəqabətli bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksələrsə, əmin olmaq olar ki:

- doğru cavab yoxdur
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnəcək
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnəcək
- təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
- sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək

114 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

115 Əgər əmtəənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- əmtəənin qiymətini artırmalı
- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli

- yeni texnologiyaya keçməli
- istehsalı dayandırmalı
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

116 Mənfəəti maksimumlaşdırın rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

117 Təkmil rəqabətli tarazlıq şəraitində son hədd xərcləri əmtəənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki

- son hədd xərcləri qrafiki mövcud deyil
- son hədd gəlirin qrafiki üfüqidir
- son hədd galiri qrafiki şaqulidir
- tələb qrafiki üfüqidir
- tələb qrafiki şaqulidir

118 Əgər firma məhsulunun qiyməti son hədd gəlirindən çoxdursa, son hədd gəliri isə son hədd xərclərindən çoxdursa mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- hər şeyi olduğu kimi saxlamaq
- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı çoxaltmalı
- qiyməti yüksəltməli
- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı azaltmalı
- istehsalı azaltmalı

119 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- düz şaquli
- koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- müsbət meyilli əyri
- mənfi meyilli əyri
- əmtəənin qiyməti ilə üst üstə düşən düz üfüqi

120 Əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtəənin istehsalını dayandırmalı
- həmin əmtəənin istehsalını azaltmalı
- həmin əmtəənin istehsalını artırmalı
- həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı

121 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- bütün cavablar doğrudur
- müsbət meyilli
- üfüqi xətt
- şaquli xətt
- mənfi meyilli

122 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- dəbli geyimlər
- firmaların səhmləri və istiqrazları

- bərbər xidməti
- polad
- avtomobil

123 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- üfüqi xətt
- mənfi meyilli
- qırıq xətt
- şaquli xətt
- müsbət meyilli

124 Ehtiyatların optimal bölgüsünü əks etdirən ifadəni göstərin.

- $MC=P$
- $MC=AC$
- $MC < MP$
- $MC < MR$
- $P < MC$

125 Ehtiyatların optimal bölgüsü nə vaxt təmin olunur.

- bazar qiyməti məhsul istehsalının son hədd xərclərindən aşağı olduqda
- məhsul istehsalının son hədd xərcləri onun bazar qiymətinə bərabər olduqda
- bütün firmalar tarazlı vəziyyətidə olduqda
- bütün firmalar mənfəət əldə etdikdə
- alıcıların bütün tələbatları yüksək səviyyədə ödənilidikdə

126 Azalan xərcli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

- koordinatın əvvəlindən çıxan düz xətt
- azalan əyri
- artan əyri
- üfüqi xətt
- şaquli xətt

127 Artan xərcli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

- koordinatların başlangıcından çıxan düz xətt
- artan əyri
- azalan əyri
- üfüqi xətt
- şaquli xətt

128 Sabit xərcli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

- koordinatların başlangıcından çıxan düz xətt
- üfüqi xətt
- azalan əyri
- artan əyri
- şaquli xətt

129 Təkmil rəqabətli bazarda firmanın mənfəət əldə etməsi və ya itkiləri olması nədən asılıdır.

- firmanın son hədd xərclərinin kəmiyyətindən
- bazar qiyməti ilə firmanın orta xərcləri arasındakı nisbətdən
- bazarda qoyulan qiymətlərdən
- sadədə firmaların sayından
- firmanın ümumi xərclərinin kəmiyyətindən

130 Qiymətin minimum orta xərclərə bərabər olduğu nöqtə necə adlanır?

- qiymət orta minimal xərclərə bərabər ola bilməz
- itkisizlik nöqtəsi
- tarazlıq nöqtəsi
- firmanın bağlanması nöqtəsi
- mənfəətin maksimallaşdırılması nöqtəsi

131 Əgər təkmil rəqabəti bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifini azalırsa, onda bu:

- bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- bazara heç bir təsir göstərməz
- əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- bazarda əmtəə defisitinə səbəb olar

132 Firma mənfəəti maksimallaşdırır, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətinə bərabərdirsə
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən aşağıdırsa
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən yüksəkdirsə
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksəkdirsə

133 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsimndə qiymətlər yüksələrsə:

- doğru cavab yoxdur
- bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- firmaların arasında rəqabət güclənir
- əmtəə qitligi yaranın
- firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir

134 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmini dəyişirlər
- tələbitin qiymətə görə elastikliyi sıfır bərabərdir.
- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil

135 Təkmil rəqabəti bazarda fəaliyyət göstərən firma üçün səciyyəvi olanı göstərin.

- doğru cavab yoxdur
- onun məhsuluna tələb mütləq şəkildə elastikdir
- firma iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- firma sahə bazarının hissəsinə nəzarət edir
- bütün firmalar eyni rəqabət metodlarından istifadə edir

136 Orta dəyişən xərclərin əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- qısamüddətli firmanın tarazlıq nöqtəsi
- firmanın bağlanması nöqtəsi
- zərərsizlik noqtəsi
- düzgün cavab yoxdur
- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazlıq nöqtəsi

137 Təkmil rəqabəti firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- sabit xərclər

- son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- son hədd xərclərinə
- orta xərclərə
- orta xərclər + iqtisadi mənfəət

138 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa

139 Allakativ səmərəlilik nədir?

- alıcıların bütün tələbatları yüksək səviyyədə ödənilir
- resursların optimal bölgüsü
- bütün tarazlı vəziyyətidəirlər
- cəmiyyətə zəruri olan hər bir əmtəə ən az xərclərlə istehsal olunur
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər

140 Tarazlıq qiyməti uzunmüddətli orta istehsal xərclərinə bərabər olduqda və firma iqtisadi mənfəətin sıfıra bərabər olduğu həcmidə məhsul buraxılışı həyata keçirdikdə bazarın belə halı necə adlanır?

- mənfəətin maksimumlaşması nöqtəsi
- sahənin uzunmüddətli tarazlığı
- itkisizlik nöqtəsi
- firma qısamüddətli tarazlığı
- bağlanma nöqtəsi

141 Özü qiymət siyasəti aparmayan, yalnız bazar qiymətlərinə uyğunlaşan firma belə adlanır.

- olijopsoniya
- təkmil rəqabətli firma
- olijopoliya
- inhisar
- monopsoniya

142 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- Ona bazar qeyri-müəyyənliliyi və risk xasdır
- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur

143 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- Özünütənzimləmə qabiliyyəti
- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir

144 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasında fərq:

- dəyişən xərclərdir
- istehsalçının əlavə gəliridir

- mühasibət mənfiətdir
- iqtisadi mənfiətdir
- sabit xərclərdir

145 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
- firmalar bazar qiymətlərinə təsir göstərmir
- istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- firmalar iqtisadi mənfiət əldə edə bilmir
- firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir

146 Təkmil rəqabəti bazarda iqtisadi mənfiət:

- daima yeri var
- uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər
- mühasibat mənfiəti ilə üst üstə düşür
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

147 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- alıcıların bütün təlabatları ən yaxşı halda ödənilir
- cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən aşağı xərclərlə ilə istehsal olunur
- bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- cəmiyyətin resursları elə bölündüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- bütün firmalar iqtisadi mənfiət alır

148 Təkmil rəqabəti firma mənfiəti maksimumlaşdırır, əgər:

- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- firmanın təkcə mühasibat mənfiəti deyil, iqtisadi mənfiəti də olarsa
- əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
- qiymət orta xərclərə bərabər olarsa

149 Təkmil rəqabət əlamətlərinə aid olmayanları göstərin:

- iştirakçıların çoxluğu
- rəqib tərəflərin hər birinin tələb, təklif və qiymət haqqında informasiyalasması
- qiymət diskriminasiyası
- hər bir rəqibin qərar qəbul etmək azadlığı
- istehsal resurslarının mobilliyyi

150 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxa biləcək?

- duopoliya
- təkmil rəqabət
- oligopoliya
- inhisar
- inhisarçı rəqabət

151 Heç biri əmtəənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu, bu:

- duopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- inhisar

- oliqopoliya

152 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- qiymətlərə təsir etmənin mümkünzsizlüyü
- əmtəələrin differensiasiyası
- çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
- çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı

153 İnsanların fəaliyyətinin tənzimlənməsinin iqtisadi tədbirlərinə aid olmayıni göstərin

- məənfəət norması hədlərinin təyin edilməsi
- bazarların bolünməsi haqqında razılaşmaların qadağan edilməsi
- məhsullara vergiqoyma
- tavan qiymətlərinin müəyyənləşdirilməsi
- yüksək gəlirlərə vergiqoyma

154 Uzunmüddətli dövrdə inhisarın istehsal miqyasını dəyişməsi qərarı nədən asılıdır ?

- göstərilənlərdən birindən
- onun uzunmüddətli orta xərcləri və bazar tələbinin kəmiyyətinin nisbətindən
- istehsalın son hədd xərclərinin dəyişməsindən
- bazarda alıcıların sayından
- son hədd və orta qəlirin nisbətindən

155 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- İnhisarçı qiymət adətən inhisarçı firmanın son hədd gəlirindən aşağı olur
- İnhisar şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır
- Təbii inhisarların dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə ehtiyacı yoxdur
- İnhisar şəraitində ictimai səmərəliliyə çatılır
- İnhisar zərər çəkə bilməz

156 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- İnhisar şəraitində resurlar səmərəli bölünür
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfi maillikli olur
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
- İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

157 İnhisarçı firma məhsulu bir neçə müəssisədə istehsal edirsə, hər müəssisənin buraxılış həcmiinin müəyyənləşdirmək üçün, o aşağıdakı prinsipi rəhbər tutmalıdır

- bazar mexanizminə müdaxilə etməmək
- hər bir müəssisədə son hədd gəliri ilə son hədd xərclərinin bərabərliyi
- hər bir müəssisədə son hədd xərclərinin bazar qiymətlərinə bərabərliyi
- buraxılışı müəssisələr arasında bərabər bölməli
- bütün müəssisələr üçün orta uzunmüddətli istehsal xərclərinin bərabərliyi

158 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- inhisar ümumi mənfəətini qiymət diskriminasiyanı tətbiq etməklə artırıa bilər
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəəni seçilir
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir

159 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- əmtəənin qiyməti maksimaldır
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

160 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- qrafiklər paraleldir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir
- üst üstə düşür

161 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- bütün təsdiqlər səhfdir
- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- bütün təsdiqlər doğrudur

162 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəklində olur?

- şaquli əyrisi
- inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- enən əyri
- yüksələn əyri
- üfüqi xətt

163 Təbii inhisarın:

- iqtisadi mənfəət olmur
- son hədd xərclər aşağıdır
- $MC = MR$  nöqtəsində tarazlıq qərarlaşdırır
- yüksək mənfəəti ola bilməz
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

164 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- inhisar həmişə mənfəət əldə edir.
- eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir

165 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Bazar hakimiyyəti firmanın qiymətə təsir dərəcəsi ilə müəyyən edilir
- Əvəzləyici əmtəə istehsalının həvəsləndirilməsi inzibati-iqtisadi antiinhisar tənzimləməsi metodudur
- Antiinhisar Kleyton qanunu 1914-cü ildə qəbul olunmuşdur
- Qiymət və qeyri-ciymət rəqabət metodları mövcuddur
- Rəqabət zəif müəssisələrin ləğv edilməsinə rəvac verir

166 Antiinhisar tənzimləməsi tədbirlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inzibati-hüquqi tənzimləmə tədbirlərinə aiddir.

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən ticarətçilərin cəzalandırılması
- mövcud inhisarçı birləşmələrin buraxılması
- hər hansı sahədə inhisarların qadağan edilməsi
- inhisarların bir sıra müstəqil istehsallara bölünməsi

167 Hansı deyim doğru deyil?

- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütarəqqidir
- İnhisar heç vaxt qiyməti endirmir
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

168 Deyilənlərdən hansı inhisarın rəqabət mübarizəsi aparmaq metodlarına aid deyil?

- Rəqibləri işçi götürmək imkanından məhrum etmək üçün həmkarlar ittifaqları ilə razılaşmaq
- Sadalananların hamısı aiddir
- Rəqibləri hazır məhsullarını satmaq imkanından məhrum etmək
- Planlı şəkildə qiymətlərin aşağı salınması
- Rəqibləri xammal və material almaq imkanından məhrum etmək

169 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafelərə cavab verə bilməz?

- qaz təchizatı
- yeyinti sənayesində
- poct rabitəsi
- enerji təchizatı
- su təchizatı

170 Təbii inhisara misal ola bilər:

- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- şəhər metropoliteni
- OPEK təşkilatı
- IBM şirkəti
- "Respublika" Bankı

171 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- sindikat və trest
- sindikat və kartel
- trest və konsern
- kartel və trest
- konsern və kartel

172 İnhisarçı firmanın davranışı üçün səciyyəvi olan:

- inhisar mənfətin maksimumlaşdırılmasında maraqlı deyil
- inhisar maksimum mənfəti təmin edən qiymət və istehsal həcmini seçir
- inhisar həmişə istehsal xəclərinin minimum səviyyəyə qədər azaltmağa çalışır
- inhisar həmişə differensiallaşdırılmış məhsul buraxır
- inhisar həmişə yalnız istehsal həcmini seçir və qiymətə təsir edə bilmir

173 İnhisarçı bazarda tarazlıq şəraitində:

- əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır

- əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır

174 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfiət əldə ədir?

- Oliqopsoniya  
 İnhisar  
 İnhisarçı rəqabət  
 Təkmil rəqabət  
 Oliqopoliya

175 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- doğru cavab yoxdur  
 firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar  
 topdansatış alıcıları üstünlük əldə edər  
 bazarda əmtəə qıtlığı yaranar  
 onun istehsalının həcmi azalar

176 İstehsal həcminin artması ilə inhisar üçün qaçılmazdır:

- onun məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi  
 onun son hədd gəlirinin azalması  
 onun ümumi gəlirlərinin azalması  
 onun mənfiətinin artması  
 onun son hədd xərclərinin azalması

177 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, çünki əks halda:

- firma itkilərlə üzləşəcək  
 təklif optimal həcmdən az olacaq  
 başqa firmalar sahəyədaxil ola bilməyəcək  
 ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər  
 məhsul artıqlığıbaş verəcək

178 İnhisarçı firmanın tarazlığını hansı şərt əks etdirir?

- AC=MP  
 MC=MR  
 MC  
 MC=MR=P  
 AC=MC

179 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- bütün sadalanınlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir  
 onun məhsuluna aşağı tələb  
 yüksək sabit xərclər  
 yüksək ilkin kapital qoyuluşu  
 aşağı son hədd xərcləri

180 Mənfiəti maksimumlaşdırın inhisar, öz əmtəəsinə qiyməti aşağı salacaq, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa  
 son hədd gəliri son hədd xərclərindən çoxdursa  
 reklama xərclər artırısa  
 orta xərclər aşağı düşürsə  
 son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabərdirsə

181 Əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisar onlardan daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcək?

- duopolya
- təbii inhisar
- oliqopolya
- sadə inhisar
- monopsopiya

182 İnhisarın mənfi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması
- sadalananların hamısı inhisarların mənfi xüsusiyyətləridir
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- məhsulun qiymətinin artırılması
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi

183 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- düzgün çavab yoxdur
- firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;

184 İnhisar hökmüranlığı tullantısız texnoloqiyya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- monopsoniya
- açıq inhisarı
- qapalı inhisar
- təbii inhisar
- dövlət inhisar

185 Yeni firmaların sahəyyə daxil oşması üçün maneələrə aiddir:

- firmaların razılışdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi
- bütün göstərilənlər
- miqyas effekti
- patentlər
- tanınmış tiçarət nişanları

186 Müasir antiinhisar tənzimlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyyətləri
- bütün sadalananlar
- firmaların qovuşması
- bazarın inhisarlaşması
- qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr

187 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması, bu:

- sadalanlardan heç bir
- trestdir
- sindikatdır
- karteldir
- konserndir

188 Inhisarın forması deyildir:

- sadalananlardan heç biri
- səhimdar cəmiyyəti
- trest
- sindikat
- konsern

189 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- bu əmtəənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- firmanın istehsal etdiyi əmtəəyə tələbin yüksək elastikliyi
- nadir xammal resursuna sahib olmaq

190 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
- kiçik biznesə yardım etməkdir
- büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır

191 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- resurslara qiymətlərin artması
- əmtəələrin defisiti
- alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğunu
- qiymət diskriminasiyası

192 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması
- inhisar mənfəətini məniməsəmək
- istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- bütün resursların tam mobilliyi

193 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- inhisarlığın təklifi mütləq qeyri, elastikliyidir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- inhisarlaşdırma məhsul qılığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

194 Birinci növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştərli tədbiq olunur
- alınan əmtəələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- kefiyyətindən asılı olaraq əmtəələrin qiymətləri fərqləndirilir
- tələbi qiymət elastikliyindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır

195 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- alınan əmtəələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- kefiyyətindən asılı olaraq əmtəələrin qiymətləri fərqləndirilir

- tələbi qiymət elastikliyindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir
- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tədbiq olunur

196 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- qiymətlər alınan əmtəənin miqdardından asılı olaraq fərqlənir

197 Qiymət diskriminasiyası, bu:

- qiymətlərin daimi artımı
- daha keyfiyyətli əmtəəyə qiymət artımıdır
- işçiyyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satışıdır
- istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi

198 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmini seçməyə çalışır ki, orada:

- son hədd xərcləri minimal olsun
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- son hədd galiri orta xərclərə bərabər olsun

199 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- istehsalın elə həcmini secir,  $MR=P$  olsun
- çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- alıcı tələbinə uyğun əmtəəni istehsal etsin
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə
- az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə

200 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1914-cü ildə ABŞ-da
- 1890-cı ildə ABŞ-da
- 1935-ci ildə Belçikada
- 1937-ci ildə Danimarkada
- 1889-cu ildə Kanadada

201 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinəli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- inhisarçı qiyməti
- alıcı qiyməti
- sərbəst qiymət
- sövdələşmə qiyməti
- satıcı qiyməti

202 Əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı, bu:

- duopoliya
- oliqopoliya
- təkmil rəqabətli firma
- inhisar
- monopsoniya

203 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- hazırkı dövrdə
- XVIII əsrдə
- XIX əsrin birinci yarısında
- XIX və XX əsrlərin hündürdən
- XX əsrin ikinci yarısında

204 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar, bu:

- dövlət inhisarıdır
- təbii inhisardır
- oliqopoliyadır
- mönopsoniyadır
- sadə inhisardır

205 İlk Antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- Belçikada 1935-ci ildə
- ABŞ -da 1914-cü ildə
- ABŞ -da 1990-ci ildə
- Kanadada 1889-cu ildə
- Danimarkada 1937-ci ildə

206 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsa
- bazarda həcmində görə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərisə
- sadalanan hallardan heç birində
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirə
- inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa

207 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?

- istehsalın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- istehsalın 70% ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə
- satışın 20% ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- satışın 35% ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə
- satışın 50% ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə

208 Təbii inhisar:

- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar
- əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı
- əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı
- nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsal
- istehsalın həcmini razılaşdırıran müəssisələr birliyi

209 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- dövlət tərəfindən təmin edilən əmtəə satışına əlverişli şəraitdir
- əmtəə və xidmətlərin əlverişli istehsal şəraitidir
- istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;
- hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;

210 Təkmil rəqabət bazarda uzunmüddətli tarazlıq, inhisarçı rəqabət bazarındaki uzunmüddətli tarazlıqdan nə ilə fərqlənir?

- heç nə ilə fərqlənmir
- tarzlıq qiyməti səviyyəsində olan uzunmüddətli orta xərclər minimal deyil;
- tarzlıq, sahədə firmaların sayının dəyişməsi nəticəsində yaranır;
- firmalar iqtisadi mənfiət almırlar;
- firmanın tarazlığı optimal hesab edilir;

211 İnhisarçı rəqabətli firma və inhisar üçün ümumi olanı göstərin?

- hər iki firma üçün təklif əyrisi mövcud deyil;
- hər iki firma fərqli məhsullar istehsal edir;
- bu firmaların heç bir ümumi cəhət yoxdur
- hər iki firma həmişə iqtisadi mənfiət əldə edir;
- hər iki firma öz məhsuluna mütləq qeyrielsatik tələbə malikdir;

212 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın məhsullarına olan tələb, inhisar məhsuluna olan tələbdən nə ilə fərqlənir?

- heç bir fərq yoxdur
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb daha elastikdir;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb həmişə stabildir;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb inhisar məhsuluna tələbdən aşağıdır;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb inhisar məhsuluna tələbdən yüksəkdir;

213 İnhisarçı qabət şəraitində firmanın məhsuluna tələb qrafiki hansı növdədir?

- son hədd gəliri qrafiki ilə eynidir
- azalan maillidir;
- üfüqidir;
- şaqulidir;
- müsbət maillidir;

214 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı rəqabət zamanı resursların səmərəli bölgüsünə çatılmışdır
- İnhisarçı rəqabət zamanı istehsal səmərəliliyinə çatılır
- Duopolya – oliqopolianın formasıdır
- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın qısamüddətli dövrdə davranışının davranışları ilə eynidir
- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın uzunmüddətli dövrdə davranışının təkmil rəqabətli firmanın davranışları ilə eynidir

215 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyekti:

- firmanın reklam kompaniyaları
- bazar payı və satışın həcmi
- əmtəənin kefiyyəti və onun qiyməti
- əmtəənin qiyməti və bazar payı
- satışın həcmi və əmtəənin kefiyyəti

216 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiyasi yoxdur
- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfiət əldə edir
- oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- oliqopoliya şəraitində resursların səmərəli bölgüsünə nail olunur

217 Hansı müddəə düzgün deyil?

- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində

- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopoliya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin «sınıq» əyrisi modeli hesab olunur
- oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

218 Əmtəənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- əmtəənin əvəzedicisi mövcuddur
- əmtəə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- əmtəəyə tələb elastikdir
- əmtəə istehsalı təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

219 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- duopoloya
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisar

220 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə firma ayaqqabı təklif edirlər
- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

221 İnhisarçı rəqabət şəraitində səmərəlilik itkisi nə ilə kompensasiya edilir?

- heç nə ilə kompensasiya edilmir
- istehlakçı seçimi imkanlarının genişlənməsilə;
- böyük istehsal həcmərilə;
- daha aşağı qiymətlərlə;
- resursların daha optimallı istifadə edilməsilə;

222 İnhisarçı rəqabətin səmərəsizliyi nədə təzahür edir?

- istehsal gücləri tam istifadə edilmir;
- bütün göstərilənlərdə
- əmtəələr yüksək qiymətlərlə satılır;
- əmtəələr az miqdarda buraxılırlar;
- resursalar optimal üsulla bölüşdürülmür;

223 İnhisarçı rəqabəti sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət uzunmüddəli orta xərclər səviyyəsində olarsa
- firmalar iqtisadi mənfiət əldə edirlərsə
- orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa
- firmaların son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa

224 Əgər sahədə firmalarn sayı artarsa, inhisarçı rəqabət bazarında firmanın vəziyyətində nə dəyişiklik baş verər?

- göstərilənlərin heç biri baş verməz
- bütün göstərilənlər baş verər;
- onun məhsuluna tələbin elastikliyi yüksələr;

- firmanın bazar payı azalar;
- onun məhsuluna tələb azalar;

225 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışındaki rəqabət elementləri nə ilə əlaqədardır?

- bütün yuxarıda göstərilənlər ilə
- sahədə istehsalçıların sayının çox olması ilə;
- məhsulun differsiyasi ilə;
- sahədə istehsalçıların sayının az olması ilə;
- sahədə firmانın strateji qarşılıqlı təsiri ilə;

226 Hansı halda inhisarçı rəqabətli firma istehsalı dayandırmalıdır?

- firma heç bir halda istehsalı dayandırmamalıdır
- əgər onun məhsulunun qiyməti orta dəyişən xərcləri ödəmir;
- əgər onun məhsulunun qiyməti orta xərcləri ödəmir;
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabərdir;
- əgər məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən yüksəkdir;

227 Məhsul differensiallaşmasının ilkin şərti nədir?

- bazarda əmtəə qıtlığı
- istehsalçı üstünlükverimlərindəki fərqlər;
- qiymətin mövsümü dəyişmələri;
- bazarın kəmiyyəti;
- vergilərin səviyyəsi;

228 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır, çünkü:

- əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmini azaldırlar
- sahədə məhdud sayıda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

229 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bütün cavablar doğrudur
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar
- bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur

230 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- bazarda firmaların sayı azalacaq
- bazarda firmaların sayı artacaq
- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq
- bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq

231 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
- firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər
- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər

firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər

232 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- öz mənfaətini artırırsın
- rəqabətin tələblərinə uyğunlaşın
- istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırırsın
- dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşın

233 Əmtəələrin differensiallaşdırılması nəyi nəzərdə tutur?

- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi
- doğru cavab yoxdur
- firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- firmanın istehsal məhsulun istehlak kefiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
- rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi

234 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- məhsulların müxtalifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
- təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın «qiymət müharibələrinə» aparır
- bazar nöqtəyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmini istehsal edirlər
- cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

235 Hal-hazırkı dövrdə rəqabətin ən geniş yayılmış tipi:

- duopolya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- mükəmməl rəqabət
- oligopoliya

236 İqtisad elmində inhisarçı rəqabətin araşdırılması nə zaman meydana gəlmişdir?

- XX əsrin 80-ci illərində
- XX əsrin 30-cu illərində;
- XX əsrin əvvələrində;
- XIX əsrin sonunda ;
- XX əsrin 50-ci illərində;

237 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firma mənfaəti maksimumlaşdırır, budur:

- son hədd xərcləri minimaldır
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə barəbərdir;
- son həddə xərcləri ümumi sabit xərclərə bərabərdir;
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabərdir;
- orta gəlir orta xərclərə bərabərdir;

238 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışını üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- məhsulun həcminin və qiymətinin maksimum mənfaətin əldə edən səviyyəsini seçirlər;
- mənfaətin maksimumlaşdırılmasına maraqlı deyillər
- öz məhsullarının reklamına böyük diqqət yetirirlər;
- həmişə fərqli məhsullar istehsal edirlər;
- sahəyə giriş və çıxış kifayət qədər sərbəstdir;

239 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışındaki inhisar elementləri nə ilə əlaqədardır?

- bütün yuxarıda sadalanınlar ilə
- məhsulun differensiyasi ilə
- sahə həddlərinin olmaması ilə
- sahədə böyük sayıda istehsalçılar ilə
- sahədə firmaların strateji qarşılıqlılıtsısı ilə

240 İnhisarçı rəqabət hansı bazar strukturlarının cəhətlərini özündə birləşdirir?

- inhisar və oliqopoliya
- təkmil rəqabət və inhisar
- təkmil inhisar və oliqopsoniya
- monosopiya və oliqopoliya
- oliqopoliya və oliqopsoniya

241 Məhsul differasasiyası nədir?

- müxtəlif sahələrdə firmanın öz məhsullarının yerləşdirilməsi
- bazar hökmranlığını möhkəmləndirmək məqsədilə firmanın məhsulunun alıcının gözündə fərqləndirmək
- alınan əmtəənin miqdərindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi;
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidlərinin müxtəlif qiymətlərlə satılması;
- ayrı-ayrı alıcılar kateqoriyasına qiymət imtiyazlarının verilməsi;

242 Qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- V. Pareto
- C. Robinson
- C. Keyns
- E. Çemberlin
- L. Erxard

243 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- A. Piqu
- E. Çemberlin
- C. Keyns
- A. Marşall
- M. Fridman

244 Nə inhisarçı rəqabətin əlaməti deyil?

- Sadalanınların hamisi inhisarçı rəqabətin əlamətləridir
- Sahəyə yeni istehsalçıların gəlməsinə yüksək maneəlar
- Firmalar differensiasiyalaşmış məhsul istehsal edirlər
- Sahədə çoxlu firma fəaliyyət göstərir
- Firmanın təklifi sahənin təklif həcmi ilə müqayisədə cüzdır

245 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışları oxşardır:

- sadalanın strukturların heç birində
- təkmil rəqabətli firmalara
- oliqopolialara
- monopolialara
- duopolialara

246 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışları oxşardır:

- sadalanın strukturların heç biri
- inhisarlara
- təkmil rəqabətli firmalara

- oliqopoliyalara
- duopoliyalara

247 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- bütün sadalanın xüsusiyyətlər ilə
- əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur
- nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarıır
- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur

248 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- duopolya
- inhisarçı rəqabət
- oliqopolya
- inhisar
- təkmil rəqabət

249 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalanınlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır
- müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər

250 Bertrana tarazlığı Kurno tarazlığından nə ilə fərqlənir?

- tarazlıq yalnız qısamüddətli dövrdə, təmin oluna bilər
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirler
- firmalar bərabər istehsal xərclərinə malikdirlər
- firmalar bircins məhsul istehsal edirlər
- firmalar mənfəəti maksimumlaşdırmağa cəht edirlər

251 Kurno modelinin ilkin şərtlərinə nə aid deyil?

- firmalar mənfəətin maksimallaşdırılmasına hədəflidirlər
- firmalar bazar tələbi haqqında tam informasiyaya malik deyillər;
- firmalar eyni istehsal xərclərinə malikdir;
- firmalar bircinsli məhsul istehsal edir;
- firmalar eyni anda qərar qəbul edirlər;

252 Nə zaman oliqopolik sahədə qiymət liderliyi modeli təkmil rəqabətdən daha səmərəli ola bilər?

- bu mümkün deyil
- firmalardan birinin liderliyinin mənbəyi istehsal xərcləri olarsa;
- bu xalis oliqopolya olarsa;
- sahədə duopolya ola bilər;
- lider firma inzibati üstünlük lərdən istifadə edərsə;

253 Kartel sövdələşmələrinin bağlanılmasına səbəb olan amillərə nə aid deyil?

- iştirakçıların bağlanılan sövdələşmənin yerinə yetirilmədə hazırlığı
- sahə firmaların xərclərinin səviyyəsindəki fərqlər;
- sahə məhsuluna daynaqlı tələb;
- sahədə məhdud miqdarda firma;
- sahə firmasının bazar paylarında olan bərabərlik

254 Düzgün olanı göstərin?

- oliqopoliyada lider firma ola bilməz
- oliqopoliya firmaları davranışın kooperativ strategiyasını seçərsə bazarda tarazlıq inhisar tarazlığına oxşar olur;
- oliqopoliya şəraitində sahədə giriş həddləri inhisarçı rəqabətdə olduğundan aşağıdır;
- oliqopoliyalar yalnız differensial məhsullar buraxır;
- təkmil rəqabətlə müqayisədə oliqopoliyada qiymətlər daha aşağıdır;

255 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Oliqopoliya üçün öz aralarında razılaşma səciyyəvidir
- Ştakelberq modelinə görə oliqopolist sahədə lider firma ola bilməz
- Kurno modelinə görə oliqopolist firmalar istehsal həcmini bazarda müəyyənləşmiş qiymətə görə seçilir
- Təklifin sıniq əyri modeli oliqopoliya şəraitində bazar qiymətlərinin sabitliyini əks etdirir
- Bertran modelinə görə oliqopolist firmalar qiyməti müəyyənləşdirirlər, istehsal həcmini isə bazar müəyyənləşdirir

256 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənilər
- tələb daha yüksək templə artır
- firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- bazar elastikliyi daha yüksək olur

257 Tələb əyrisinin «sınıq» şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- ki, firmanın davranışı optimaldır

258 Hansı müddəə düzdür:

- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmini və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcmində təsir edir
- oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyriqiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- təkmil rəqabət nisbəətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

259 Bertrana modelinin başqa adı necədir?

- saziş modeli
- şurlu rəqabət modeli;
- qeyri-rəqabətli model;
- sıniq tələb əyri modeli;
- qiymət liderliyi modeli;

260 Bertrana tarazlığı nöyi göstərir?

- sahəyonümlü başqa firmalar daxil ola bilər
- qiymət orta istehsal xərcləri səviyyəsinə düşməsdür və onun sonrası azalması firmaya fayda gətirmir;
- hər iki firmanın buraxılış həcmi bərabərləşir;
- rəqibin verilmiş buraxılış həcmində firmalardan heç birində buraxılış həcmini dəyişməyə stimul olmur;
- firmalara kartel sazişi bağlanmaq əlverişlidir;

261 Kurno tarazlığına uyğun gələni göstərin?

- sahəyonümlü başqa firmalar daxil ola bilər

- rəqibin verilmiş buraxılış həcmində firmalardan heç birində buraxılış həcmini dəyişməyə stimul olmur;
- hər iki firmanın buraxılış həcmi bərabərləşir;
- qiymət orta istehsal xərcləri səviyyəsinə düşməsdür və onun sonrakı azalması firmaya fayda göturmır;
- firmalara kartel sazişi bağlanmaq əlverişlidir;

262 Bir firmanın istehsal həcminin digər firmanın istehsal həcmindən funksional asılılığını əks etdirən qrafik necə adlanır?

- inkişaf traektoriyası;
- firmanın reaksiya əyrisi
- firmanın təklif əyrisi;
- firmanın tələb əyrisi;
- istehsal funksiyası;

263 Kartel sövdələşmələri hansı formalarda həyata keçirilə bilər?

- vahid satış təşkilatının yaradılması;
- bütün göstərilən formalarda
- bazarların bölgüsü;
- vahid qiymətlərin qoyulması;
- istehsal kvotasının qoyulması;

264 Oliqopolikyada firmaların hansı davranış strategiyası növünü onların qarşılıqlılaşdır reaksiyası üsulundan asılı olaraq müəyyənləşdirilərlər?

- rəqabətli və qeyri-rəqabətli;
- kooperativ və kooperativ olmayan
- xalis və qarışq
- açıq və bağlı
- təkmil və qeyri-təkmil

265 Differensial olitopoliyaya göstərilən sahələrdən hansı uyğun gəlir?

- təbii qazın hasılatı
- məişət texnikasının istehsalı
- polat istehsalı
- neft hasılatı
- alyuminum istehsalı

266 Xalis oliqopoliyaya gəsətilən sahələrdən hansı uyğun gəlir?

- yol texnikasının istehsalı
- polad istehsalı;
- avtomobil istehsalı;
- məişət texnikasının istehsalı;
- kompyuter istehsalı

267 Oliqopolist firmaların çatışmazlıqlarına aid deyil:

- bazar seqmentlərinin öyrənilməsində mobilliyin kiçikliyi
- iri həcmdə istehsalları həyata keçirmək imkanı
- müəssisənin ölçüləri çox sərt amirlük idarəetmə sistemi tələb edir
- çox iri inzibati struktur
- bazardakı satıcı ilə firmanın ali rəhbərliyi arasında çox böyük məsafə var

268 Oliqopolianın təkmil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur

- oliqopoliya şəraitində təkmil rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirillir

269 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firmalar iqtisadi mənfaət əldə etmirlər
- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rasional olduğunu hesab edir
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- firmalar həmişə razılışmasını rəqabətdən üstün tuturlar

270 Sınıq tələb əyrisi əks etdirir:

- lider firmaların davranışını
- oliqopoliya zamanı qiymətlərin sabitliyini
- inhisarçı rəqabət zamanı firmaların davranışını
- diopoliya davranışını
- kartel qiymət əmələgəlməsini

271 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firma hesab edir ki, rəqibin buraxılış həcmi dəyişməzdır
- firmaların məhsulları bircinslidir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- firma hesab edir ki, rəqibin qiyməti dəyişməzdır

272 Bertranın duopoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- firmaların məhsulları bircinsidir
- firma hesab edir ki, rəqibin qiyməti dəyişməzdır
- firma hesab edir ki, rəqibin buraxılış həcmi dəyişməzdır

273 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- sahədə «qiymət müharibəsi» baş verir
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar
- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- autsayder firmalar mənfaət əldə etmir
- yalnız lider firmanın mənfaəti maksimumlaşır

274 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdır?

- monopsoniya
- təkmil rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

275 Oliqopolianın əlamətlərinə aşağıdakılardan aid deyil:

- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-ciymət metodlarına üstünlük verirlər
- oliqopolianın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilir
- oliqopolist firma başqa firmaların davranışını nəzərə almır

276 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- məişət xidmətləri
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- avtomobil istehsalı
- ayaqqabı istehsalı

277 İstehsal edilən məhsulun xarakterindən asılı olaraq oliqopolik bazarın hansı növlərini ayıırlar?

- kooperativ və kooperativ olmayan
- təkmil və qeyri təkmil
- açıq və bağlı
- xalis və differensial
- rəqabətli və rəqabətsiz

278 Kartel nədir?

- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmimin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmış firmalar qrupu
- xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü

279 Oyunlar nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənib hazırlanmışdır?

- D.Neyman, O.Morgenstern
- A.Smit, D.Rikardo
- D.Robinson, E.Çemberlin
- K.Marks, F.Engels
- V.Pareto, L.Valras

280 Nə oliqopoliyanın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sadalananların hamısı oliqopoliyanın əlamətləridir
- Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılub
- Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- Oliqopoliyalar yalnız yekcins məhsul istehsal edirlər
- Sahadə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

281 Firmanın davranış strategiyası - budur

- bütün göstərilənlər
- dəyişməyən qiymət siyasetinin aparılması;
- bazarın payının saxlanılmasına cəht edilməsi;
- firmanın mənfəətinin bölgüsü;
- rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi;

282 Tələb sıniq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştakelberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- monopsoniyaların
- təkmil rəqabətli firmaların
- inhisarların
- oliqopoliyaların
- inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

283 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox başqa firmaların davranışını nəzərə almalıdır:

- inhisar
- təkmil rəqabət
- inhisar rəqabəti
- oliqopoliya
- monopsoniya

284 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- təkmil rəqabətə
- oliqopoliyaya
- monopsoniyalar
- inhisara
- inhisarçı rəqabətə

285 «Oliqopoliya» məfhumunu ilk dəfə kim işlətmüşdür:

- Con Qelbreyt
- Karl Marks
- Edvard Çemberlin
- Oqyusten Kurno
- Cohan Robinson

286 Duopolya aşağıdakıların hansının növüdür?

- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar
- sadalanan halların heç birinin

287 Firmalar arasında saziş hansı bazar quruluşunda geniş yayılmış haldır?

- inhisar
- bütün sadalanan hallarda
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət

288 Oliqopoliya – bu:

- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- bazarlarda qiymət artırın və azaldan firma
- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu

289 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar
- duopoliya
- inhisarçı rəqabət

290 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaqdan son hədd gəliri torağın məhsuldarlığından asılıdır
- Torpağın qiyməti torpaq rentasının kəmiyyətindən asılı deyil
- Torpağa tələb əyrisi mənfi mailliliklidir

- Torpağın məhsuldarlığı nə qədər yüksək olsa, müvazinətli renta səviyyəsi bir o qədər yüksək olar
- Yalnız orta və yaxşı keyfiyyətli torpaq sahələrinin sahibləri differensial renta alırlar

291 İcarəyə götürülmüş torpağa tələb əyrisi aşağıdakı qrafiklə üst-üstə düşür:

- torpaq təklifi
- torpaqdan son hədd gəliri
- son hədd xərcləri
- torpaqdan orta gəlir
- orta xərclər

292 Qısamüddətli dövrdə torpaq təklifi qrafiki belə olacaq:

- belə qrafik qurmaq mümkün deyil
- şəquli düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- üfüqi düz xətt

293 Əgər torpaq sahəsi ildə 5500 manat renta verirsə və faiz stavkası 5%-sə, onun qiyməti necədir?

- 100000 manat
- 110000 manat
- 11000 manat
- 1100 manat
- 10000 manat

294 Differensial renta II yaranmasına nə səbəb ola bilməz?

- Sadalananların hamısı differensial renta II yaranmasına səbəb ola bilir
- Yaxınlıqda yeni satış bazarlarının meydana gəlməsi
- Kübrə verilməsi
- Meliorasiya işlərinin aparılması
- Aqrotexniki tədbirlərin aparılması

295 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaq təklifi meliorasiya işləri aparmaq nəticəsində dəyişilə bilər
- Torpaqın qiyməti və torpaq rentasının həcmi üst-üstə düşür
- Torpaq rentası kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahələrinin son hədd məhsuldarlığında fərqləri əks etdirir
- Torpaq sahibləri differensial renta alırlar, çünki müxtəlif yerlərdə torpağın keyfiyyəti müxtəlifdir
- Differensial renta II torpaq sahəsinə əlavə kapital qoyulduğda meydana gəlir

296 Göstərilənlərdən düz olmayanını tapın.

- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- torpaqa tələb artanda torpaqın tarazlı qiymət azalır
- torpaq rentalarının kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahəsinin son hədd məhsuldarlığında fərqləri göstərir
- torpaq bazarda tarazlıq, eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələrində rentanın kəmiyyətinin eyni olmasına təzahür edir
- icarəçi-istehsalçı üçün renta istehsal xərclərinə aiddir

297 Faiz dərəcəsi – 10% olduqda ildə 2000 dollar renta verən torpağın qiyməti neçədir:

- 2100 dollar
- 20000 dollar
- 2000 dollar
- 1000 dollar
- 10000 dollar

298 Eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələri üçün torpaq rentası eynidirsə bu onu göstərir ki:

- torpağa tələb təklifi üstələyir
- torpaq bazarında tarazlıqdır
- differensial renta I mövcud deyil
- mütləq renta mövcud deyil
- differensial renta II mövcud deyil

299 Əgər dövlət torpağa vergini artırırsa, onda bunun nəticəsi olacaq:

- sadalannlardan heç biri
- torpaq mülkiyyətçilərinin gəlirlərinin azalması
- torpağın icarəyə verilməsi tələbinin azalması
- torpağın qiymətinin artması
- yuxarıda sadalananların hamısı

300 Torpağa tələb əyrisi:

- siniq xətt formasında olur
- mənfi mailliyyə malik olur
- üfüqi düz xətt formasında olur
- müsbət mailli olur
- şaquli düz xətt formasında olur

301 Digər şərtlər eyni olduqda torpaq rentası artacaq, əgər:

- torpağın təklifi azalırsa
- torpağa tələb artarsa
- torpağa tələb azalırsa
- torpağın qiyməti azalırsa
- torpağın təklifi artarsa

302 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Borc kapitalı təklifi yalnız borc faizi stavkasından asılıdır
- Borc kapitalı təklifi əyrisi müsbət maillikli olur
- Faiz stavkası nə qədər yüksək olsa, investisiyaların həcmi bir o qədər az olar
- Faiz stavkası aşağı olduqda firmalar daha çox kredit götürəcəklər

303 Borc kapitalına tələb qrafiki belə şəkildə olur:

- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- mənfi maillikli əyri
- üfüqi düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- şaquli düz xətt

304 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Kapitala tələb sahibkarların investisiya qoymaqla cəhd ilə əlaqədar deyil
- Investorun pul qoymaqla üçün həmişə alternativ variantı var
- Dəyərin diskontlaşdırılması investisiya layihəsinin dəyərini və məqsədyönlülüğünü müəyyənləşdirməyə imkan verir
- Gözlənilən mənfəət norması borc faizinin stavkasından yuxaradarsa, investisiya qoymaqla olar

305 Avadanlıq satan ayrıca firma üçün tələb qrafiki təkmil rəqabət şəraitində belə olacaq:

- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz

- üfüqj düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- şaquli düz xətt

306 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Ticarət kapitalı ticarət mənfəeti gətirir
- Kapitala tələb istehsal olunan məxsuluna tələbindən asılı deyil
- Borc faizinin yuxarı həddi qismində sahibkar mənfəətinin ölçüləri çıxış edir
- Borc faizi borc vəsaitləri bazarda tələb və təklif kəmiyyətini müəyyənləşdirir
- Borc faizi borc kapitalının qiyməti rolunu oynayır

307 Əgər faiz dərəcəsi 5 % və o, keçəcək müddət ərzində dəyişilməyəcəksə nə qədər vəsait qoymaq lazımdır ki, gələcəkdə hər il 100 manat gəlir götürmək mümkün olsun:

- vəsait qoyulmasının mənası yoxdur
- 2000 manat
- 5000 manat
- 1000 manat
- 500 manat

308 Hər il 10% mənfəət gətirəcək avadanlığın alınması haqqında müsbət qərar qəbul edilə bilər, əgər faiz dərəcəsi:

- 20%-dən az olarsa
- 10% -dən az olarsa
- 20% - çox olmazsa
- 2% - çox olmazsa
- 10 % -dən çox olarsa

309 Kapitala tələbin əyrisinin mənfi meyli nə ilə izah olunur?

- kapitalın son hədd faydalığının artımı ilə
- kapitalın azalan son hədd faydalılığı ilə
- kapitala tələbin törəmə xarakteri ilə
- kapital resurslarının azlığı ilə
- faiz dərəcəsinin səviyyəsi ilə

310 Kapital bazarda borc vəsaitlərinin təklifi asılıdır:

- nominal və real faiz dərəcələrinin nisbətindən
- investisiya tələbindən
- əmtəələrə tələbdən
- mənfəət normasından
- əmanətlər üzrə ödənilən faizin səviyyəsindən

311 Yeni texnologiyanın yaranması kapitala tələb əyrisinə necə təsir edə bilər?

- tələb əyrisi üfiqi xətt olacaq
- tələb əyrisi sağa yerini dəyişir
- tələb əyrisi mailliyi dəyişir
- tələb əyrisi sola yerini dəyişir
- heç bir dəyişiklik baş vermir

312 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi- 18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ziyana baxmayaraq firma tikəcək

- yeni müəssisə tikəcək
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- yeni müəssisə tikməyəcək
- bütün suallar düz deyil

313 Qısamüddətli dövrdə avadanlığın təklifi əks olunacaq:

- siniq xətlə
- şaquli xətlə
- düz mənfi meyilliklə
- üfqi xətlə
- düz müsbət meyilliklə

314 Bu fikirlərdən hansı düzdür?

- pul kapitalına tələb faiz dərəcəsindən asılı deyil
- real faiz dərəcəsi mənfi ola bilər
- faiz dərəcəsi aşağı olduqca pula tələb də azalır
- pul kapitalının təklifinin artımı faiz dərəcəsinin yüksəlməsinə səbəb olur
- pul kapitalının təklifi faiz dərəcəsindən asılı deyildir

315 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması – 12% - dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədə uyğundur?

- 0.13
- 0.1
- 0.14
- 0.16
- 0.12

316 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Əmək bazarında əməyə tələb əyrisi mənfi maillikli olur
- Ayrıca işçinin əmək təklifi qrafiki üfüqi düz xətt şəklində olacaq
- Gəlir effekti əmək haqqı daha yüksək olduqda insanın azad vaxtı daha çox qiymətləndirməyə başlamasından ibarətdir
- Əvəzləmə effekti əmək haqqının artması şəraitində insanları daha çox işləməyə təhrik edir
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrıca firma üçün əmək təklifi mütləq elastik olacaq

317 Ayrılıqda götürülmüş resurs alıcısı üçün həmin resursun təklif qrafiki belə olacaq:

- parabola
- üfüqi düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- şaquli düz xətt

318 Ayrılıqda götürülmüş resurs satıcısı üçün onun resursuna tələb qrafiki belə olacaq:

- parabola
- üfüqi düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- şaquli düz xətt

319 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- hazırkı iqtisadiyyatda əmək haqqının səviyyəsinə həmkarlar ittifaqları xeyli təsir edirlər
- əməyə tələbin artması əmək haqqının səviyyəsini aşağı salır

- real əmək haqqı əldə olunmuş pula almaq mümkün olan əmtəə və xidmətlərin məcmusudur
- nominal əmək haqqı işçinin öz əməyi müqabilində aldığı məbləğdir
- əməyin qiyməti əməyə tələb əyrisi ilə əmək təklifi əyrisinin kəsişmə nöqtəsində aşkarlanır

320 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir
- İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər
- Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcminin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir
- İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır
- Hər hansı bir əmtəənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur

321 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

322 Rəqabətli bazarda əməyə tələb əyrisi hansı əyri ilə üst-istə düşür:

- doğru cavab yoxdur
- pul ifadəsində əməyin son hədd məhsulu
- ümumi məhsul
- əməyin orta xərcləri
- əməyin son hədd xərcləri

323 Əgər istehsal amilinə firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişərsə buna səbəb ola bilər:

- butun göstərilənlər doğru deyil
- butun göstərilənlər doğrur
- bu istehsal amilinin məhsuldarlığının yüksəlməsidir
- bu amill istehsal olunmuş məhsulun qiymətinin yüksəlməsidir
- əvəzləyici ehtiyatlar bazarlarının inhisarlaşdırılmasıdır

324 Əmək bazarında iki tərəfli inhisar şəraitində əmək haqqının səviyyəsi o vaxt yüksək olur ki, əgər:

- doğru cavab yoxdur
- istehsalı avtomatlaşdırmaq üçün firmanın imkanları aşağıdır
- əməyin son hədd məhsulunun kəmiyyəti haqqında həmkarlar təşkilati yaxşı məlumatlanmışdır
- işsizliyin səviyyəsi yüksəkdir
- firma üçün bir amilin başqası ilə əvəzlənməsi asandır

325 İstehsal amilinin son hədd gəliri müəyyən edir:

- butun göstərilənlər doğrur
- istehsal amilinə tələb
- istehsal xərclərini
- istehsal amilinin təklifini
- bu amil istehsal olunmuş məhsullara tələbi

326 İstehsal amilinin son hədd gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən və istehsal amili vasitəsi ilə istehsal olunmuş məhsulun qiymətindən
- istehsal amilinin istehsal olunduğu bazar tipindən
- tədbiq olunan istehsal amilinin kəmiyyətindən və bu amilin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən

- bütün yuxarıda göstərilənlərdən

327 Amil gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- butun göstərilənlər doğru deyil  
 butun göstərilənlərdən  
 istehsal amilinə tələbin elastikliyindən  
 istehsal amilinə tələbin kəmiyyətindən  
 istehsal amilinin qiymətindən

328 Mənfaətini maksimumlaşdırın rəqabətli firma əlavə işçiləri yalnız o halda götürür ki, əgər:

- son hədd məhsulun dəyəri artır  
 ümumi mədaxil ümumi xərclərdən az olarsa  
 son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifindən az olarsa  
 əməyin son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifini üstləyir  
 əməyin son hədd məhsulunun dəyəri aşağı düşür

329 Aşağıdakılardan hansı əməyə tələbə təsir etmir?

- bütün sadalanalar təsir edir  
 əhalinin tərkibində dəyişiklik  
 istehsalın texnologiyasında dəyişiklik  
 son məhsullara olan tələb  
 istehsalın digər amillərinə tələbdəki dəyişiklik

330 Əgər əmək bazارında ikitərəfli inhisar olarsa əməkhaqqı səviyyəsi nədən asılı olaraq müəyyən edilir:

- əmək məhsuldarlığından asılı olaraq  
 sahibkarlar və həmkarlar təşkilatlarının güylərinin nisbətindən asılı olaraq  
 zəruri və izafî məhsulun nisbətindən asılı olaraq  
 əməyə tələb və təklifdən asılı olaraq  
 əməyin kəmiyyət və keyfiyyətindən asılı olaraq

331 Firma üçün əmək təklifi əyrisi:

- şaquli xətt görünüşü alır  
 üfüqi xətt şəklində olur  
 müsbət meyilli olur  
 əməyə tələb əyrisi ilə kəsişmir  
 mənfi meyilli olur

332 Əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu məhsul istehsalı həcminin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır  
 bu ümumi və orta xərclər arasında fərqdir  
 inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir  
 bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır  
 bu məhsul istehsalı həcminin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır

333 Əməyin qiyməti artır, əgər:

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsə  
 mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəeyə tələb artacaqsə  
 mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə  
 mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa  
 mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəeyə tələb azalacaqsə

334 Torpaq icarəcisi icarə müddətinin uzadılmasında maraqlıdır, əgər:

- sadalanın halların heç birində maraqlı deyil
- differensial renta II varsa
- kənd təsərrüfatı məhsulunun qiyməti aşağı düşürsə
- differensial renta I varsa
- torpaq təklifi artırırsa

335 Differensial renta I yaranmasına nə səbəb ola bilər?

- Nəqliyyat magistralına yaxınlıq
- Sadalanınların hamısı differensial renta I yaranmasına səbəb olur
- Torpaq sahəsinin yerləşmə yeri
- Torpağın münbitliyi
- Sahadə su mənbəyinin olması

336 Bir təsərrüfatlıq obyekti kimi torpağa inhisar aşağıdakının yaranmasına səbəb olur:

- borc faizi
- differensial renta
- inhisar rentası
- sahibkarlıq gəliri
- mütləq renta

337 Torpağın qiyməti

- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- rentanın miqdardından asılı deyil
- faiz dərəcəsi ilə düzgünənəsibdir

338 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- artmağa
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- azalmağa
- sabitləşməyə

339 Differensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- sahələrarası rəqabətlə

340 Differensial renta II əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındaki fərqlər ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- sahələrarası rəqabətlə

341 Torpaq rentasının həcmində müxtəliflik əks etdirir:

- torpağın mülkiyyətçisi və muzdlu fəhlə arasındaki münasibəti
- torpaq sahələrindən məhsuldarlığın son həddinin müxtəlifliyini
- torpağın təklifinin tələbdən üstünlüyünü

- torpağa tələb təklifdən üstündür
- torpaq üzərindən mülkiyyətin müxtəlif formalardan olmasını

342 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- azalır
- tam qeyri-elastikdir
- mütləq elastiklik
- vahid elastiklə xarakterizə olunur
- artır

343 Differensial rentanı I kim mənimşəyir?

- muzdlu işçi
- torpaq sahibi
- dövlət
- icarədar
- dövlət və icarədar

344 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisanı
- torpağın müxtəlif keyfiyyətlərdə olması
- torpaq üzərində təsərrüfat obyekti inhisanı
- torpağın məhdudluğu

345 Əmtəənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtəənin hansı xüsusiyyətidir

- kapital verimi
- kapital qoyuluşu
- kapital tutumu
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa
- ehtiyat tutumu

346 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- faiz dərəcəsi azalarsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən aşağıdırsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa
- mənfəət norması çoxalara yuxarı olmasa
- faiz dərəcəsi artarsa

347 Kapital qoyuluşlarının ödənişliliyi müəyyən olunur:

- avadanlığın dəyərinin onun xidməti müddətinə nisbəti kimi
- gözlənilən mənfəətin investisiya həcmində faiz nisbəti kimi
- avadanlığın xidmət müddətinin onun dəyərinə olan nisbəti kimi
- gəlirlər axını və xərclər axınının nisbəti kimi
- sabit və dəyişən kapitallara xərclərin nisbəti kimi

348 Kapital qoyuluşlarının həyata keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunarkən mühüm şərtlər bunlardır:

- iqtisadi mənfəətin müəyyən edilməsi
- gələcək xərc və gəlirlərin diskontlaşdırılması
- mənfəət normasının hesablanması
- tələb və təklif qrafiklərinin qurulması
- orta xərclərin hesablanması

349 İnvestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- faiz dərəcəsindən asılı deyil
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

350 Əmək bazarında monopsoniya olan firma:

- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən yüksək əmək haqqı verəcək

351 Əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb artırırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- məhsul istehsalı effekti
- əvəzləmə effekti
- istehsal amilləri bazarında müvazinət
- mənfəətin maksimallaşması
- xərclərin minimallaşması

352 «Əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır». Bu ifadə adlanır:

- Pareto optimumu
- azalan verim qanunu
- azalan son hədd faydalılığı qanunu
- dəyər qanunu
- miqyasda qənaət qanunu

353 Firma əmtəə bazarında inhisarçı olub, əmək bazarında inhisarçı olmazsa, o;

- daha çox işçi götürər və təkmil rəqabət firmasındaki qədər əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha az əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və rəqabətli firmadakı qədər əmək haqqı verəcək
- rəqabətli firmaya nisbətən daha çox işçi işə götürər, lakin daha az əmək haqqı verəcək
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha yüksək əmək haqqı verər

354 Əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb azalırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- xərclərin minimallaşması
- məhsul istehsalı effekti
- mənfəətin maksimallaşması
- əvəzləmə effekti
- istehsal amilləri bazarında müvazinət

355 Əməkhaqqının artdığı halda əvəzləmə effektinin təsiri nəticəsində:

- heç nə dəyişmir
- əmək təklifi artır
- əməyə tələb artır
- əmək təklifi azalır
- əməyə tələb azalır

356 Əməkhaqqı artdıqda gəlir effektinin təsiri nəticəsində:

- heç nə dəyişmir
- əməyin təklifi azalır
- əməyə tələb artır
- əməyin təklifi artır
- əməyə tələb azalır

357 Əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək

358 Əgər əmtəəyə tələb yüksək elastikliklə fərqlənirsə, həmin əmtəənin istehsalında istifadə edilən istehsal amillərinə tələbin elastikliyi necə olacaq:

- düzgün cavab yoxdur
- aşağı
- mənfi
- yuxarı
- ellastiklik 0-a bərabərdir

359 Resurslara tələb asılı olur:

- bütün sadalanan cavablar səhfdir
- bütün bu cavablar düzdür
- əvəzedici resursların qiymətlərindən
- həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- həmin resursun qiymətindən

360 Hər resursun son hədd məhsulunun dəyəri hər resursun qiymətinə bərabər olduqda rəqabət qabiliyyətli firma:

- firmanın bağlanması nöqtəsində yerləşir
- minimum xərclər şəraitində maksimum mənfəət götürür
- maksimum mənfəət götürür, lakin mütləq olaraq məhsulu minimum xərclərlə istehsal etmir
- məhsulu minimum xərclərlə istehsal edir, lakin mütləq olaraq maksimum mənfəət götürür
- nə maksimum mənfəət əldə edir, nə də minimum məsrəflərə nail olur

361 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin atması
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

362 Amil gəlirlərə aid deyil:

- faiz
- təqaüd
- mənfəət
- əmək haqqı
- renta

363 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- icarə haqqı
- Mütləq renta
- Differensial renta II
- Differensial renta I
- İnhisar rentası

364 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- nisbi renta
- mütləq renta
- inhisar rentası
- differensial renta

365 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- sadalananların heç biri
- inhisarçı renta
- differensial renta I
- mütləq renta
- differensial renta II

366 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- sadalananların heç biri
- differensial renta II yaranmasına
- differensial renta I yaranmasına
- mütləq rentanın yaranmasına
- inhisar rentaya

367 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- faydalı qazıntıların olması
- su mənbələrinə yaxınlığı
- torpağın münbitliyi
- yerləşmə məkanı

368 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- sadalanan amillərin heç biri ilə
- bu amillərin hamısından
- borc faizi dərəcəsi
- rentanın həcmi
- torpağa tələb və təklif

369 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- bütün sadalananlar iştirak edir
- sənaye kapitalistləri
- icarədarlar – kapitalistlər
- torpaq sahibləri
- muzdalu işçilər

370 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- resursun təklifi tam qeyri elastikdir
- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdir
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidir
- resurs tükənməzdır
- resursun təklifi tam elastikdir

371 Torpağın təbii keyfiyyətində fərqi ilə hansı renta əlaqədardır?

- inhisar rentası
- differensial renta I
- differensial renta II
- mütləq renta
- differensial renta I və II

372 Torpaq rentası ödənilir:

- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- muzdlu işçilər - torpaq sahibinə
- muzdlu işçilər – icarədar sahibkara
- torpaq sahibi - dövlətə

373 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- məhsuldar capital
- borc kapitalı
- ticarət kapitalı
- sənaye kapitalı
- maliyyə kapitalı

374 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir:

- xalis və ümumi investisiyaların həcmini
- pul kapitalına tələb və təklifi
- istehlakı və yığımı
- nominal və real faiz dərəjələrini
- yuxarıda göstərilənlərin hamısını

375 Faiz dərəcəsinin yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- investisiyaların artmasına
- pul kapitalı təklifinin artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına
- pul kapitalına tələbin artmasına
- kapital bazarında tarazlığa

376 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətin dəyəri
- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti

377 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- borc kapitalı
- bütün sadalanınlar kapitalın funksional formasına aiddir
- sənaye kapitalı

- əmtəə kapitalı
- kənd təsərrüfatı kapitalı

378 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- depozit faizi
- faiz dərəcəsi
- renta
- mənfəət
- milli valyuta kursu

379 Düsturlardan hansı istehsal amilləri bazarında mənfəətin maksimallaşdırılması qaydasını əks etdirir.

- MRP
- MRP=MRC
- MP
- MP=MC
- MRP>MRC

380 Əlavə istehsal amili vahidinin tətbiqi nəticəsində əldə olunan satış pulu artımı belə adlanır:

- son hədd əvəzləmə norması
- istehsal amilindən son hədd gəliri
- istehsal amilinin pulla ifadədə son hədd məhsulu
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- istehsal amilinin orta məhsulu

381 Əməyin orta məhsulu:

- əməyin orta məhsuldarlığıdır
- orta hesabla bir işçinin buraxdığı məhsulun miqdardır
- ümumi məhsulun yanaşı duran göstəriciləri arasında fərqlidir
- orta keyfiyyətli məhsulun miqdardır
- daha bir əmək vahidinin tətbiqindən alınan əlavə məhsuldur

382 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- kapitaldır
- texnologiyadır
- əməkdir

383 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- əməkdir
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- kapitaldır

384 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həllədici təsir edən xüsusi mühüm element və ya obyekt:

- müəssisədir
- istehsal amılıdır
- səmərəlilikdir
- texnologiyalardır
- idarəetmədir

385 Amil gəliri – bu:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin sahibinin bu amili satarkən əldə etdiyi gəlirdir
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi mənfəətin bir hissəsi
- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

386 Əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- A.Smit
- J.M.Keynsin
- T.Maltusun
- M.C.Tuqan - Baranovskinin
- K.Marksın

387 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansı daha doğrudur?

- sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital

388 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən işçinin nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- əsas kapital
- insan kapitalı
- istehsal potensialı
- elmi - texniki tərəqqi
- təhsilin səviyyəsi

389 İstehsal amilləri bazarda firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- bütün resurslar əvəz olunandır
- ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirlər son hddi ilə bərabərləşir:
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

390 Əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- real əmək haqqı
- nominal əməhhaqqı
- normal əməkhaqqı
- əmək haqqı tarifi
- minimum əməkhaqqı

391 Sadalanlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- bütün sadalanlar istehsal amillərinə aiddir
- əmək məhsuldarlığı
- kapital
- əmək
- torpaq

392 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb aslıdır:

- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəəyə olan tələbdən
- onaların qiymətindən
- onların təklifindən
- digər amillərə olan tələbdən

393 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- dünya bazarı
- valyuta bazarı
- kapital bazarı
- əmək bazarı
- torpaq bazarı

394 Pareto-səmərəliliyə çatılmasında manəə ola bilər:

- monopsoniyanın olması
- inhisarın olması
- sadalananların heç biri manəə ola bilməz
- vergilər
- sadalananların hamısı

395 Müqaviləli mübadilə əyrisinin hər bir nöqtəsi göstərir:

- əyrinin üzərində olmayan nöqtədən əyrinin üzərində olan nöqtədə keçid içtimai rifah halını yüksəldir
- pareto səmərəliliyə görə nemətlərin bölgüsünü
- bütün göstərilən doğru deyil
- əyri boyunca hərəkət mübadilənin iştirakçılarının rifah halını artırda da, azalda da bilər
- bütün göstərilənlər doğrudur

396 Rifah halının ikinci teorimindən belə nəticəyə gəlmək olar ki;

- daha səmərəli texnologiyaya keçməklə rifah halıda yüksəlir
- bazar mexanizmi ehtiyatların səmərəli bölgüsünü təmin etməyə qabildir
- ümumi bazar tarazlığı əlçatmazdır
- doğru cavab yoxdur
- bazar mexanizmi ədalətli bölgünü təmin edir

397 Aşağıdakılardan mövcud ehtiyatlar şəraitində mili iqtisadiyyatın istehsal imkanlarını artırın göstərin:

- göstərilənlərdən heç biri
- ümumi daxili məhsulun enerji tutumunun azaldılması
- faydalı qazıntılar mədənlərinin tükənməsi
- ümumi daxili məhsulun material tutumunun artırılması
- işsizliyin səviyyəsinin yüksəlməsi

398 Aşağıdakı şərtlər yerinə yetirildikdə iqtisadiyyat ümumi bazar tarazlığı vəziyyətində olur:

- göstərilən bazar tarazlığının şərtləri deyil
- bütün göstərilən şərtlər doğrudur
- bütün bazar iştirakçıları öz məqsəd funksiyalarını maksimumlaşdırıqdə
- bütün əmtəə bazarları fərdi tarazlıq vəziyyətində olduqda
- bütün istehsal ehtiyatları səmərəli ismtifadə olunduqda

399 İki iqtisadi fərd əmtəələrini mübadilə edərsə, onlardan hər biri qazanır, çünkü:

- onların məcmu gəliri artır
- ümumi faydalılıq artır
- ümumi istehsal xərcləri azalır

- əmtəələrin ümumi həcmi artır
- istehsalın ümumi həcmi artır

400 Buraxılışı azalmalı olan, başqa nemətlərin vahidlərində ifadə olunan bir nemət istehsalının artırılmasının dəyərinin göstəricisi nədir?

- son hədd gəliri
- dəyişilmənin (transformasiyanın) son hədd norması
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- əvəzləmənin son hədd norması
- son hədd xərcləri

401 «İqtisadi səmərəliliyin yüksəldilməsi yalnız əlavə qazanc əldə etmiş fəndlərin, yeni vəziyyətdə, uduzanlara onların itkilərini kompensasiya etməyə qabil olduğu halda mümkündür». Bu ifadə necə adlanır.

- Cini əmsali
- kompensasiya meyarı
- Atkinson indeksi
- Pareto meyarı
- ədalət meyarı

402 Gəlirlərin bazar bölgüsü təmin etmir:

- səmərəliliyi
- sosial ədaləti
- faktor gəlirlərin alınmasını
- iqtisadi ədaləti
- yüksək gəlirlərin alınmasını

403 Hansı nəzəriyyəyə görə cəmiyyətin firavanlığı ayrı-ayrı fəndlərin nailiyyətlərindən ibarətdir, dövlət isə məcmu nəticələrin və rifahın orta səviyyəsinin maksimumlaşmasının qayğısına qalmalıdır:

- bunların heç biri
- utilitarizm
- libertarizm
- equalitarizm
- monetarizm

404 Hansı nəzəriyyə gəlirləri bölüşdürürkən ən pis vəziyyətdə olanların rifahına xüsusi fikir verir:

- bunlardan heç biri
- equalitarizm
- libertarizm
- utilitarizm
- monetarizm

405 Hansı nəzəriyyə gəlirlərin qeyri-bərabərliyini ədalətli sayır, əgər bu insanların bacarıqlarının müxtəlifliyinə, iş vaxtı və istirahətin nisbətinə onların üstünlükveriminin müxtəlifliyinə və s. əsaslanırsa:

- bunlardan heç biri
- libertarizm
- equalitarizm
- utilitarizm
- monetarizm

406 Bazar iqtisadiyyatına xarakterikdir:

- gəlirlərin səviyyəsində sərt tərəddüdlər
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyi

- gəlirlərin aşağı səviyyəsi
- gəlirlərin yüksək səviyyəsi
- gəlirlərin təqribən eyniliyi

407 Ümumi iqtisadi səmərəliliyə çatılır:

- ümumi iqtisadi səmərəlilik bütün hallarda çatılmazdır
- istehsal imkanları hüdudları və ictimai fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsində əgər bütün fəndlər istehlak olunan nemətlərdən bərabər faydalılıq əldə edirsə
- istehsal imkanları əyrisini tən yarıya bölən nöqtədə
- son hədd xərcləri son hədd gəlirinə bərabərdir

408 İctimai rifahın müəyyənləşdirilməsinə D.Roulzun işləyib hazırladığı yanaşma aşağıdakılardan hansının növüdür?

- Keynsçilik
- Eqlitarizm
- Utilitarizm
- Libertarizm
- Monetarizm

409 İctimai rifah funksiyasını qurmaq mümkün deyil fikri hansı nəzəriyyəyə məxsusdur?

- Keynsçilik
- Libertarizm
- Utilitarizm
- Eqlitarizm
- Monetarizm

410 İstehsal səmərəliliyinə və ehtiyatların səmərəli bölgüsünə nail olunur:

- heç vaxt nail olunmur
- təkmil rəqabət şəraitində
- inhisarçı rəqabət şəraitində qısamüddətli dövrdə
- inhisarçı rəqabət şəraitində uzunmüddətli dövrdə
- oliqapliya şəraitində

411 İqtisadiyyat səmərəli işləyirsə istehsal imkanları qrafikində bu nemətlər dəstinin harada əks olunması deməkdir:

- iqtisadiyyatın səmərəliliyi istehsal imkanlarından asılı deyil
- istehsal imkanları əyrisi üzərindəki nöqtədə
- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşən nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisindən aşağı nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisini tam yarı bölən nöqtəsi

412 Aşağıdakılardan iqtisadiyyatda ümumi iqtisadi səmərəliliyə nail olmanın meyarı olanını göstərin:

- bütün tələbatların tam ödənilməsi
- transformasiyanın son hədd norması və əvəzləmənin son hədd normalarının bərabər olması
- bütün firmaların iqtisadi mənfəət əldə etməsi
- ölkədə mövcud olan bütün istehsal ehtiyatları istifadə olunması
- məhsul artlığının mövcudluğu

413 Nemətlərin Pareto - səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- istehsalın optimal səviyyəsinə nail olunmuşdur
- nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdır
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdır

- nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı
- nemətlərin qeyri-səmərəli bölgüsü alınmışdı

414 Pareto – optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- duopoliya
- təkmil rəqabətdə
- inhisarçı rəqabətdə
- tənzimlənən inhisarlarda
- oliqopoliyada

415 Göstərilənlərdən iqtisadi səmərəliliyə nail olunmaqla bir araya sığmayan hansıdır:

- sadalanan hallardan heç biri
- təkmil rəqabət
- xarici effektlərin olunması
- inhisar
- bütün göstərilənlər

416 İctimai rifah funksiyasının fərdi faydalılıq funksiyalarının cəmi olması haqqında təsəvvür səciyyəvidir:

- utilitarizm üçün
- eqlitarizm üçün
- düzgün cavab yoxdur
- monetarizm
- libertarizm üçün

417 Səmərəliliyin kompensasiyalı meyarı bundan ibarətdir:

- resursların və gəlirlərin səmərəli bölgüsünə nail olunur
- bir fərdin vəziyyətini pisləşdirmədən, başqa fərdin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq mümkün deyil
- istehlak olunan nemətlərdən bütün fəndlər eyni faydalılıq əldə edir
- bir fəndlərin ümumi faydaları digərlərinin ümumi itkilərindən artıq olduğu halda səmərəlilik əldə olunur
- cəmiyyətin bütün üzvlərinin ümumi rifahi maksimumlaşır

418 Ümumi rifah funksiyası ehtiyatların və nemətlərin kəmiyyətindən başqa daha nəyi nəzərə alır:

- ictimai nemətlər istehsalını
- gəlirlərin bölgüsü
- bazar mexanizminin xarici effektlərini
- bölgünün ədalətliyinin sosial və etik normalarını
- ehtiyat və nemətlərin keyfiyyətini

419 Bazar mexanizmi səmərəli bölgünü təmin edir, lakin təmin edə bilmir:

- ümumi tarazlığı
- fərdi tarazlığı
- bütün sadalananlar təmin etməyə qadirdir
- Pareto – səmərəliliyi
- ədalətli bölgünü

420 Rəqabəti bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabəti müvazinət isə Pareto – səmərəlidir. Bu:

- səmərəlilik meyarıdır
- ümumi tarazlıq şəraitidir
- rifahın ikinci teoremdir
- rifahın birinci teoremdir
- qismən tarazlıq şəraitidir

421 Ümumi tarazlığın xarakteristikasına aid deyil:

- bütün bazarlarda tarazlıq qiymətlərinin qərarlaşması
- bütün əmtəə və resurslar bazarlarında tələb və təklif həcmərinin tarazlığı
- bütün sadalanınlar ümumi tarazlığın səviyyəsinə aiddir
- bütün bazarlarda eyni zamanda tarazlığın əldə edilməsi
- gəlirlərin bərabərliyi

422 Kompensasiya meyari kim tərəfindən təklif olunmuşdur?

- İ.Bentam
- V.Pareto
- C.Royls
- N.Kaldor
- C.Byükenen

423 Utilitarizm nəzəriyyəsinin başlanğıçı kimin işlərindən başlanır:

- K.Marks
- E.Atkinson
- F.Xayek
- C.Bentam
- D.Byukkenen

424 «Əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə bölgü səmərəlidir». Bu müddəə adlanır:

- ədalətlilik əmsalı
- kompensasiya əmsalı
- Atkinson indeksi
- Djini əmsalı
- Pareto əmsalı

425 Sosial ədalət nəzəriyyələrinə aid deyil:

- monetarizm
- eqlitarizm
- bütün sadalanınlar aiddir
- libertarizm
- utilitarizm

426 İstehsal imkanları əyrisi göstərir:

- qabaqcıl texnologiyaların tədbiqi zamanı istehsal olunmuş nemətlərin həcmini
- mövcud ehtiyatlarla nemətlərin istehsalının alternativ imkanlarını
- doğru cavab yoxdur
- ehtiyatların bölgüsünün müxtəlif kombinasiyalarını
- öyrənilmiş faydalı qazıntıların həcmini

427 Müxtəlif bazarlarda tarazlıq qiyməti və istehsalın tarazlıq həcminin öyrənilməsi necə adlanır:

- istehsal xərclərinin təhlili
- ümumi bazar tarazlığının təhlili
- bazar quruluşunun təhlili
- fərdi bazar tarazlığının təhlili
- istehlak tarazlığının təhlili

428 İctimai rifah funksiyalarının eyni kəmiyyətdə olduğu müxtəlif fəndlərin faydalılığının çoxsaylı kombinasiyası necə adlanır:

- bündə xətti
- müqavilələrin mübadiləsi əyrisi
- müqavilələrin fərqsizlik əyrisi
- istehsal imkanları həddi
- ictimai fərqsizlik əyrisi

429 Ümumi rifah funksiyası kim tərəfindən işlənmişdir:

- M.Fridman
- L.Valras
- V.Pareto
- P.Samuelson
- D.Xiks

430 Ehtiyatların bölgüsünün avtomatik olaraq cəmiyyətin rifah halının maksimallaşmasını təmin edən mexanizmə əsaslanan təsərrüfat sistemi:

- planlı iqtisadiyyatdır
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsidir
- təkmil rəqabət iqtisadiyyatıdır
- rifah iqtisadiyyatıdır
- müvaziənat iqtisadiyyatıdır

431 Texnoloji səmərəliliyin nailiyətlərini nəzərə almaqla nemətlərdən tam istifadə edilməsi şəraitində iqtisadiyyatın istehsal edə bildiyi hər nemətin maksimal miqdarını göstərən nemətlər kombinasiyası özündə eks etdirir:

- istehsal müqavilələri əyrisini
- fərqsizliklər əyrisini
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- istehsal imkanları hüdudunu
- bündə xəttini

432 İstehsal sahələri arasında resursların bölgüsünün bütün texnoloji səmərəli kombinasiyaları göstərir:

- istehsal müqavilələri əyrisini
- istehsal imkanları hüdudları
- bündə xəttini
- mübadilənin kontrakt əyrisi
- fərqsizliklər əyrisini

433 Nemətlərin istehlakçılar arasında səmərəli bölgüsünün bütün mümkün variantları hansı ki, əldə edilə bilər, göstərir:

- bündə xəttini
- istehsal imkanları hüdudunu
- fərqsizliklər əyrisini
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- istehsal müqavilələri əyrisini

434 Ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsini kimi tədqiq etmişdir:

- K. Marks
- V. Pareto
- C. M. Keyns
- M. Fridman
- L. Valras

435 Necə olur, rəqabətli iqtisadiyyat elə bir vəziyyətə gəlir, hansı ki, iqtisadi resursların səmərəli bölgüsü həyata keçirilir, hər subyekt özünün iqtisadi məqsədinə nail olur. Bu əsas problemi nəzərdən keçirilir.

- istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
- təsadüfi tarazlığın təhlili
- istehlakçı davranışsı nəzəriyyəsi
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- sosial ədalət nəzəriyyəsi

436 Bazar subyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində yaranmış vəziyyət, hansı ki, bazar iştirakçılarında bu vəziyyəti dəyişmək həvəsi yoxdur, bu:

- faktiki tarazlıq
- bazarın ümumi tarazlığı
- Pareto – tarazlıq
- təsadüfi bazar tarazlığı
- düzgün cavab yoxdur

437 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Tipik «limon bazarı» istifadədə olmuş maşınlar bazarıdır
- Qiymətin yüksək olması həmişə məhsulun yüksək keyfiyyətinə dəlalət edir
- İnformasiyanın asimmetrikliyi təsərrüfat fəaliyyətinin riskini artırır
- İnformasiyanın asimmetrikliyini azaldan bazar siqnalı firma nişanlı məhsulun buraxılmasıdır
- Reklam heç də həmişə inforasiyanın asimmetrikliyinin azalmasına rəvac vermir

438 Mənəvi riski azaltmağa çalışan siğorta şirkəti nə etməməlidir?

- Zərərin qismən ödənilməsini həyata keçirmək
- Müştəri seçimini daha diqqətlə aparmaq
- Müştəriləri risk qruplarına bölmək
- Siğortanın qiymətini qaldırmaq
- Yüksək risk qrupundan olan müştərilərlə müqavilə bağlamamaq

439 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnsanlar riskə müxtəlif cür münasibət bəsləyirlər
- Risk statistik ehtimalın köməkliyi ilə qiymətləndirilə bilər
- Əlavə inforasiyanın alınması riskin azaldılmasına rəvac verir
- Vançur müəssisələri yaratmaq yolu ilə riski lokallaşdırmaq olar
- Siğortalama riskdən tamamilə qaçmağa imkan verir

440 2001-ci ildə iqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı D.Stiqlitsə, D.Akerlofa və M.Spensə aşağıdakı problemin tədqiqinə görə verilmişdi.

- İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi
- Xarici effektlər
- İctimai əmtəələrlə təminat
- İnformasiyanın asimmetrikliyi
- Ümumi müvazinət

441 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnformasiyanın asimmetrikliyi əmək bazarı üçün səciyyəvidir
- İnformasiyanın asimmetrikliyi iqtisadiyyatda çox vəziyyətlər üçün səciyyəvidir
- İnformasiyanın asimmetrikliyi «limonlar bazarını» doğurur
- İnformasiyanın asimmetrikliyi neqativ seçimə səbəb olmur
- Məhsulun standartlaşdırılması inforasiyanın asimmetrikliyini azaltmağa kömək edir

442 İnfomasiyanın asimetriklik dərəcəsini nə azalda bilməz:

- əmtəələrin alınmasının təkrarlanması
- istehlakçılar ittifaqının fəaliyyəti
- əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- baza da yüksək kefiyyətli əmtəələrin daha çox olması
- kefiyyətə zəmanət verilməsi

443 Doğru olmayanı seçin:

- asimetrik infomasiya yalnız alıcılara ziyan vurur
- asimetrik infomasiya qiymət rəqabətinin səmərəliliyini azaldır
- asimetrik infomasiya neqativ seçimə səbəb olur
- asimetrik infomasiya qiymət diskriminasiyası üçün şərait yaradır
- asimetrik infomasiya məsuliyyətsizlik riskinin yaranması ehtimalını artırır

444 Gözlənilən mənfiətdən artıq itkinin mümkünlüyü səciyyəvidir:

- belə itkilər qeyri-mümkündür
- risk əyrisi üzərində risksiz zona üçün
- risk əyrisi üzərində mümkün risk zonası üçün
- risk əyrisi üzərində kritik risk zonası üçün
- risk əyrisi üzərində iflas riski zonası üçün

445 Bazar prinsiplərinə əsaslanmayan sığorta növünə aiddir:

- bütün sadalanın sığorta növləri bazar prinsiplərinə əsaslanır
- vətəndaşlıq məsuliyyətinin sığortalanması
- əmlak riskinin sığortalanması
- şəxsi riskin sığortalanması
- pensiya sığortası

446 Riskə meiyili olmayan istehlakçılar üçün nəzərdə tutulmuş yeni əmtəələr bazara çıxarmış firma nə etməlidir:

- sadalanlardan heç birini
- qiyməti azaltmalı
- keyfiyyətə əlavə zəmanətlər təqdim etməli
- yuxarıda göstərilənlərin hamısı
- müqayisəli reklam həyata keçirməli

447 Hansı şərtlər riskdən sığortalanmayı sığortaçı üçün əlverişsiz edir:

- gözlənilən itkilərin az ölçüdə olması
- sığorta hadisəsinin az ehtimal olunması
- sığortaçıların birləşmə məsuliyyəti
- yüksək mənəvi riskin olması
- sadalan şərtlərin heç biri

448 Əgər iqtisadi subyekt həmişə əldə olunmuş gəliri gözlənilmədən artıq qiymətləndirirsə bu:

- riskdən müdafiə
- riskin olmaması
- riskə qarşı biganəlik
- riskə meyillilik
- riskə qeyri-meyillilik

449 Əgər iqtisadi subyekt gözlənilən gəliri əldə olandan üstün bilirsə, bu halda özünə yer alır:

- riskə meylli olmamaq
- riskə etinasızlıq
- riskə meyllilik
- riskdən qorunma
- riskin olmaması

450 İnformasiyanın iqtisadi xassəsinə aid olmayan nədir?

- informasiya fiziki aşınmaya məruz qalmır, mənəvi azınmaya isə məruz qalır
- bütün göstərilənlər aiddir
- informasiyanın istehsalı adətən böyük xərclərlə əlaqədardır, təkrar istehsalı isə az
- alqı-satqı aktında informasiya onun sahibindən özgəninkiləşmir
- informasiya əldə edildikdə o fiziki cəhətdən yoxa çıxmır

451 Risk ibarət ola bilər:

- bütün göstərilənlərdə
- nəzərdə tutulmuş həcmidə məqsədə nail olunmadıqda
- əldə olunan nəticənin nəzərdə tutulandan kənarlaşmasında
- mülkiyyətin itirilməsinin mümkünlüyündə
- itkilərin olması mümkünlüyündə

452 Bazar qeyri-müəyyənliklərinin nəticəsinə aid deyil:

- gəlirlərin bölgüsündə qeyri-bərabərlik yaranır
- optimal qərar qəbul edilməsinə manne olur
- əlavə transaksion xərclər yaranmasına səbəb olur
- bütün göstərilənlər aiddir
- qərarlar qəbul edərkən iqtisadi subyektlər qeyri-bərabər şəraitdə olurlar

453 Vençur müəssisələrin yaradılması:

- riskin dissipasiyası
- riskin siğortalanması
- riskin kompensasiyası
- riskin lokallaşdırılması
- riskdən imtina

454 Riskin kompensasiyasına aid deyil:

- məqsədli marketinq
- bütün sadalanınlar aiddir
- strateji planlaşdırma
- ehtiyatlar sisteminin yaradılması
- riskli layihələrdən imtina

455 Riskin vaxta görə bölgüsü, investisiyaların diversifikasiyası, göndəriş və satışın diversifikasiyası- bütün bunlar nöyin metodlarıdır:

- riskin lokallaşdırılması
- riskin siğortalanması
- riskin kompensasiyası
- riskdən yayınma
- riskin dissipasiyası

456 Riskdən yayınma metoduna aid deyil:

- bütün sadalanınlar aiddir
- riskli layihələrdən imtima etmək

- etibarsız tərəfdaşlardan imtina etmək
- investisiyaların diversifikasiyası
- təsərrüfat riskinin siğortalanması

457 Firmanın daxili risklərinə aid deyil:

- bütün yuxarıda sadalananlar riskə aiddir
- fərdi risklər
- prosessual-quruluş riski
- likvidlik riskləri
- maddi-texniki risklər

458 Asimetrik informasiya hesabına əlavə fayda əldə etməyə çalışan iqtisadi subyektlərin haqsız davranışının ilə əlaqədar risk nədir:

- ehtikarlıq riski
- xalis risk
- sadalananlardan heç biri
- mənəvi risk
- məsuliyyətsizlik riski

459 Asimetrik informasiyanın nəticələrinə aid deyil:

- istehsalçı tərəfindən mənfəətin alınmaması
- qiymət diskriminasiyası
- bütün sadalananlar aiddir
- əmlak bazarının fəaliyyətində səmərəliliyin azalması
- qiymətlərin mövsümü tərəddüdləri

460 Bazar qeyri-müəyyənliliyinin nəticələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- əlavə transaksion xərclər
- müxtəlif iqtisadi sübyektlər üçün qərar qəbul edilməsi şərtlərinin bərabər olmaması
- optimal qərarın qəbul edilməsi
- firmaların ümumi strateji davranışa meyilliyi

461 Riskə görə məsuliyyəti üçüncü şəxslərin üstünə keçirmək yolu ilə riskin dərəcəsini azaltmaqdan ibarət olan, ehtimal olunan itkilərdən müdafiə üsulu necə adlanır:

- doğru cavab yoxdur
- riskin siğortalanması
- riskdən yayınma
- riskin diversifikasiyası
- neqativ seçim

462 Əgər iqtisadi subyekt müxtəlif şirkətlərin səhmlərini alırsa, onun belə davranışını necə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- riskin diversifikasiyası
- riskdən yayınma
- riskdən siğortalanma
- neqativ seçim

463 Asimetrik informasiyanın azaldılması üsullarına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- reklam fəaliyyəti
- iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalasdırılması

- əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- istehlakçılar və sahibkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti

464 Qərar qəbul edilməsi zamanı informasiyanın natamam olaması səbəbi deyil:

- sadalananlardan heç biri
- informasiyanın əlçatan olması
- informasiyanın işlənib hazırlanması və qiymətləndirilməsindəki çətinliklər
- informasiya itkilərinin qaçılmaz olması
- informasiyanın əldə edilməsinin xərc tələb etməsi

465 Bazar sövdələşməsi iştirakçılarının bir qisminin digər qisminə nisbətən daha çox informasiyaya malik olması vəziyyəti adlanır:

- mənəvi risk
- informasiyanın asimmetrikliliyi
- riskə meylli olmamaq
- riskə meyllilik
- bazar qeyri-müəyyənliliyi

466 Riskin bir neçə layihə və ya əmtəə arasında bölüşdürülməsi yolu ilə azaldılması metodu adlanır:

- riskin kompensasiyası
- riskin diversifikasiyası
- riskin sığortalanması
- riskdən yayınma
- riskin lokallaşdırılması

467 «Limonlar bazarı» « anlayışı kim tərəfindən elmi dövriyyəyə gətirilmişdir:

- V.Samuelson
- D.Akerlof
- C.Rouls
- L.Valrus
- V.Pareto

468 Bazar qeyri müəyyənliliyi nədir?

- qərar qəbul edərkən itkilərin əmələ gəlməsi imkanları
- əvvəlcədən bilinməsi və qiymətləndirilməsi çətin olan iqtisadi qərarların qəbul olunması şəraitü
- bazar iştirakçıları arasında informasiyanın qeyribərabər bölünməsi
- bazar subyektlərinin fəaliyyətində risklərin mövcudluğu
- bir neçə alternativ variantlardan seçim edilməsi zərurəti

469 Belə növ iqtisadi risk yoxdur:

- bütün yuxarıda sadalananlar mövcuddur
- ticarət riski
- kommersiya riski
- istehsal riski
- maliyyə riski

470 İformasiyanın asimetrikliliyini azaldan bazar signallarına aid deyil:

- qarantiya müddətinin müəyyən olunması
- reklam xərclərinin kəmiyyəti
- ticarət nişanı
- əmtəələrin qiyməti
- istehsalçılara keyfiyyət sertifikatlarının verilməsi

471 «Limonlar» bazarı nödir?

- qeyri-tarazlı bazar
- yüksək dərəcədə informasiya asimmetriyalı bazar
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- valyuta bazarı
- çoxlu sayda xarici effektlərlə təminatlı bazar

472 Risklərin idarə olunması metodlarına aididir:

- adları çəkilən metodların heç biri
- göstərilən bütün metodlar
- risklərin lokallaşdırılması metodu
- risklərdən yayınma metodu
- risklərin konsepsiyası metodu

473 Asimetrik informasiyadan doğuran, yüksək keyfiyyətli nemətlərin aşağı keyfiyyətləri ilə əvəz olunması prosesi necə adlanır?

- riskin siğortalanması
- neqativ seçim
- riskdən kənarlaşma
- riskin diversifikasiyası
- qiymət diskriminasiyası

474 İformasiyanın asimetrik olması nə adlanır:

- dəqiqliğin olmaması
- bazar subyektləri arasında informasiyanın qeyri-bərabər bölünməsi
- informasiyanın işlənməsi və təhlilində mürəkkəblik
- informasiyanın etibarsızlığı
- dəqiqliğin formalaşmasında çətinlik

475 İqtisadiyyatda risk nödir?

- səmərəliyə nail olmanın qeyri-mümkünlüyü
- bazar qeyri-müəyyənlilik şəraitində qərar qəbul etmək səbəbindən itkilərin yaranması qorxusu
- iqtisadi qərar qəbul edərkən onların dəyişməsini əvvəlcədən görməyin və qiymətləndirməyin çətin olması şəraiti
- alternativ variantlar arasında seçim etmək
- qərar qəbuletmə prosesinin informasiya təminatı problemləri

476 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Mənfi xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektləri xərcə saldıgı halda yaranır
- Müsbət xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran az istehsalı özünə yer alır
- Mənfi xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran həddindən artıq istehsalı özünə yer alır
- Müsbət xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektlərə xeyir verdiyi halda yaranır
- Deyilənlərin hamısı doğrudur

477 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- R.Kouz göstərir ki, xarici effektlərin neytrallaşdırılması üçün heç də həmişə dövlətin müdaxiləsi vacib deyil
- Xarici effektlər yalnız istehsalatda meydana gələ bilir
- Dəqiqləşdirici vergi – mənfi xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin buraxılmasına vergidir
- Dəqiqləşdirici subsidiyalar – müsbət xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin istehsalçıları və istehlakçılarına subsidiyalardır
- Dəqiqləşdirici vergilər və subsidiyalar sosial səmərəliliyi təmin etmək məqsədilə istifadə olunurlar

478 Dövlətin xarici effektləri tənzimləməsi təmin etməlidir:

- mənfi xarici effektlərin olmamasını
- son hədd ictimai qazancların son hədd ictimai xərclərə bərabərliyini
- son hədd xüsusi qazancların son hədd xüsusi xərclərə bərabərliyini
- ümumi rifah halını
- müsbət xarici effekt yaranan nemətlərin istehsalını maksimumlaşmasını

479 Mənfi xarici effektlər səmərəsizliyə səbəb olur, çünki;

- gəlirlər xarici mühiti çirkləndirən firmaların xeyrinə yenidən bölünür
- mənfi xarici effektə səbəb olan nemətlərin istehsalının azalmasına götürib çıxaracaq
- istehsalçılar son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yüksək olduğu halda buraxılışı təşkil edirlər
- məhsul vahidinin buraxılışın xərclər artır
- mənfi xarici effektlər zamanı ictimai son hədd xərcləri xüsusi son hədd xərclərindən çox olur

480 İstehsalı mənfi xarici effektlə əlaqədar olan məhsula dövlət tərəfindən tənzimləyici vergi qoyulursa, bu zaman;

- verilmiş məhsulun qiyməti yüksələr və onun bazar təklifinin həcmi azalar
- dəyişiklik baş verməz
- verilmiş məhsula tələb yüksələr
- məhsulun qiyməti düşər və onun bazar təklifinin həcmi artar
- firmalar ziyanolu istehsalı dayandırar

481 Xarici effektlərin tənzimlənməsi vasitəsi kimi vergilərin tədbiq edilməsinin neqativ nəticələrinə aid deyil:

- xarici effekt yaranan nemətlərin qiymətinin yüksəlməsi
- bütün göstərilənlər aiddir
- göstərilənlərdən heç biri aid deyil
- ziyanolu azalmasına zəmanətinin olmaması
- daha az ziyanolu texnologiyalara keçmək üçün stimulların yaradılması

482 Nemətin istehsalı zamanı müsbət xarici effekt mövcuddursa, bundan nəticə çıxarmaq olar ki;

- doğru cavab yoxdur
- tənzimləyici vergilər tədbiq etmək zəruridir
- nemətin qiyməti yüksəldilmişdir
- bu nemətə həddən artıq yüksək tələb mövcuddur
- nemətlərin istehlakçılarına subsidiyalar verilməlidir

483 İqtisadçılar ətraf mühitin çirkləndirilməsinə görə standartların tədbiqinə deyil, korrektə edici vergilərin tətbiq olunmasına üstünlük verirlər, çünki vergilər:

- daha ədalətlidirlər
- çirkləndirməni tam aradan qaldırmağa imkan verirlər
- standartları hesablamaq çətindir
- yuxarıda sadalanınanların hamisi doğrudur
- monitoringa daha az xərc tələb olunur

484 Əgər cəmiyyət xarici effektləri inkar edərsə, nəticədə:

- ekoloji vəziyyət pisləşər
- cəmiyyətin rifah halı aşağı düşər
- gəlirlərin bölgüsünün qeyri-bərabərliyinin gücləndirilməsi
- ehtiyatlar bazarının inhisarlaşması artar
- əhalinin xəstələnməsi halları artar

485 Kouz teoreminin reallaşması üçün bu şərtin olması vacib deyil:

- bütün sadalanın şərtlər mütləqdir
- mülkiyyət hüquqları dəqiq müəyyənləşdirilməlidir
- mülkiyyət hüquqlarının mübadiləsinin transaksion xərcləri sıfır yaxın olmalıdır
- dövlət mülkiyyəti mövcud olmamalıdır
- mübadilə təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilməlidir

486 Xarici effektlərin transformasiyasının institusional metodlarına aid deyil:

- mülkiyyət hüquqlarının spesifikləşdirilməsi
- mülkiyyət hüququnun məhkəmə vasitəsilə müdafiəsi
- xarici mühitin çıxılınması hüquqları bazarının yaradılması
- müəssisələrin birləşməsi
- bütün sadalanın daxildir

487 Əgər nemətlərin istehsalı müsbət xarici effekt yaradarsa, bu o deməkdir ki:

- dövlət verilmiş nemətin istehsalı və istehlakına müdaxilə etməməlidir
- dövlət bu nemətin fərdi istehsalının qarşısını almalıdır
- dövlət effektin xüsusi şəxslər tərəfindən mənimsənilməsinin qarşısını almalıdır
- mövcud nemətin istehlakına dövlət nəzarət etməlidir
- dövlət bu nemətin istehsalını subsidiyalasdırmalıdır

488 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi metodlarına aid deyil:

- bütün sadalanın daxildir
- xarici mühitin çıxılınması standartları
- təshih edilmiş vergilər
- müəyyən nemətlərin istehsalının artırılmasına subsidiyalar
- zərərli maddələrin atılması lisenziyası

489 Xarici effektlərin transformasiyası nəzərdə tutur:

- xarici effektlərin ləğvi
- xarici xərclərin və faydalara daxiliyə çevriləməsini
- nemətlərin ictimai faydalılığının azalmasını
- müsbət xarici effektlərin yaranmasını
- nemətlərin ictimai xərclərinin artmasını

490 Nəyin nəticəsində mənfi xarici effektlər yaranı bilər:

- tibb mərkəzi tikilməklə
- yeni istilik elektrostansiyaları tikilməklə
- kənd təsərrüfat məhsulları istehsalçılarına subsidiya verilməsilə
- az təminatlı əhaliyə əlavə maddi yardım edilməsilə
- şəhər nəqliyyatına yerli büdcədən dotasiya verilməsilə

491 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi metodu kimi vergilərin çatışmazlığı ondadır ki, vergilər:

- sadalanın çatışmamazlıq hesab olunmur
- qiymətlərin yüksəlməsinə səbəb olur
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsini stimullaşdırır
- tənzimlənməyə böyük xərclər tələb etmir
- dövlət gəlirlərinin artmasına səbəb olur

492 Xarici effekt yaranır, çünki:

- onlar orta xərclərə aid olmayan sabit xərcləri göstərir
- xarici qazanc və itkilər qiymətlərdə əks olunmur
- onlar əmtəə istehsalçıları tərəfindən yaradılır, dövlət isə onları ödəməli olur

- onlar heç kim tərəfindən yaradılmayan qazanc və itkilərlə əlaqədardır
- onlar inhisarlarla əlaqədardır

493 Mənfi xarici effektlər zamanı effektivlik itkiləri onunla əlaqədardır ki;

- kifayət qədər nemət istehsal olunmamışdır
- firmalar nemətləri onların son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satırlar
- nemətlərin istehsalının artıqlığı möcuddur
- firmalar minimaldan artıq xərclərlə istehsal edirlər
- istehlakçılar nemətlərə görə artıq pul verirlər

494 Nemətin ictimai istehsal xərclərinin fərdi istehsal xərclərindən fərqi ondadır ki, sonuncular:

- iqtisadi mənfəətin əldə olunmasına təminat vermək
- nemətin həqiqi istehsal xərclərinin yalnız bir hissəsinə nəzərə alır
- normal mənfəəti özünə daxil etmir
- nemətlərin ictimai dəyərini nəzərə almadan formalasır
- bazar tarazlığı qiymətindən yüksəkdir

495 Müsbət xarici effektlərin tənzimlənməsi məsələsi ibarətdir:

- belə səmərə yaranan nemətə qiymətin endirilməsi
- bu effekti yaranan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmini artırmaqdən
- bu effekti yaranan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmini balanslaşdırmaqdən
- bu effekti yaranan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmini azaltmaqdən
- bu effekti yaranan nemətlərin qiymətini yüksəltməkdən

496 Xarici effektlərin tənzimlənməsi yönəlməlidir:

- nemətlərin bölgüsünün optimallaşması
- ehtiyatların bölgüsünün optimallaşdırılmasına
- bazar qeyri-müəyyənliliyinin aradan qaldırılmasına
- bazar informasiyalarının asimetrikliyinin aradan qaldırılmasına
- iqtisadi risklərin azaldılmasına

497 “İqtisadi ehtiyatların üzərində mülkiyyət hüquqlarının sərbəst mübadiləsi, ilkin bölgündən asılı olmayıaraq, onların səmərəli bölgüsünü təmin edir.” Bu maddə necə adlanır?

- Pareto optimumu
- Kouz teoremi
- rifahın ikinci teoremi
- rifahın birinci teoremi
- Valras qanunu

498 Mənfi xarici effektlər səbəbindən, əmtəə:

- kifayət edəcək miqdarda buraxılır və onun qiymətini azaldılır
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti azaldılır
- kifayət edəcək miqdarda buraxılır və onun qiyməti artırılır
- istehsal olunmur
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti artırılır

499 Müsbət xarici effektlərin səmərəsizliyi təzahür edir:

- nemətlərin bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- müsbət xarici effekti yaranan nemət kifayət qədər istehsal edilmədikdə
- nemətin bazar qiyməti azaldıqda
- həddən artıq nemətlər istehsalında
- nemətin son hədd faydalılığı yüksəldikdə

500 Kouz teoreminin mahiyyyəti ondadır ki;

- xarici effektlərin mənfi nəticələri olmur
- xarici effektlər problemi maraqlı tərəflər arasında razılışma yolu ilə həll edilə bilər
- xarici effektlər tənzimləməsi üçün dövlət müdaxiləsinin bilavasitə metodlarından istifadə olunmalıdır
- xarici effektlər dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir
- xarici effektlər tənzimləməsi üçün vergi və subsudiyalar tədliq edilməlidir

501 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi üçün təshih edilmiş vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

- B. Pareto
- A. Piqu
- M. Fridman
- P. Kouz
- D. Keyns

502 Ehtiyatlar üzərində müəyyən edilmiş mülkiyyət hüququnun olmaması nəticəsində baş verir:

- daxili risklərə
- xarici effektlərin yaranması
- xarici risklər
- bazar informasiyalarının asimetrikliyi
- bazar qeyri-müəyyənliyi

503 Həm müsbət, həm mənfi xarici effektlər nəticəsində:

- istehlakçıların rifahı azalır
- ehtiyatların bölgüsündə səmərəsizlik yaranır
- son hədd xərcləri azalır
- qiymətlər yüksəlir
- istehlakçıların rifahı yüksəlir

504 Bazar qiymətlərində öz əksini tapmayan nemətlərin istifadəsi nəticəsində yaranan əlavə fayda nədir:

- mənfi xarici effekt
- müsbət xarici effekt
- ictimai fayda
- fərdi fayda
- xarici fayda

505 Hər hansı nemətin istehsalı və istehlakı ilə əlaqədar üçüncü şəxslərin rifahının artması:

- ictimai nemət
- xarici fayda
- ictimai fayda
- fərdi fayda
- xarici effekt

506 Bazar əməliyyatları iştirakçılarının və üçüncü şəxslərin ümumi xərcləri nədir:

- orta xərclər
- ictimai xərclər
- xarici xərclər
- fərdi xərclər
- xarici effektlər

507 Qiymətlərdə əks olunmayan və nemətlərin istehsalı və ya istehlakının nəticəsi olan, əlavə xərclər və faydalara formasını alan kənar təsirlər necə adlanır:

- informasiyaların assimetriyası
- xarici effektlər
- daxili risk
- xarici risk
- bazar qeyri-müəyyənliliyi

508 Əmtəənin qiymətinin azalması nəticəsində istehlakçının real gəlirinin artması və bu artımın istehlakçı tərəfindən həmin əmtəənin əlavə vahidlərinin alınmasına sərf edilməsi belə adlanır:

- Qiffen paradoxu
- istehlakçı tarazlığı
- gəlir effekti
- əvəzətmə effekti
- tranzitivlik aksiomu

509 İstehlakçının öz istehlak dəstində qiyməti aşağı düşmüş əmtəəyə üstünlük verməsi belə adlanır:

- Qiffen paradoxu
- gəlir effekti
- tranzitivlik aksiomu
- istehlakçı tarazlığı
- əvəzətmə effekti

510 Hansı ifadə düzgündür?

- fərqsizlik əyrisi istehlakçının gəlirlərini əks etdirir
- bütçə xətti istehlakçının nəyə üstünlük verməsini əks etdirir
- son hədd faydalılığı həmişə artır
- ümumi faydalılıq həmişə azalır
- fərqsizlik əyrisi boyunca aşağıya doğru hərəkət etdikcə son əvəzləmənin hədd norması azalır

511 Fərqsizlik əyrilərinin əsas xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- fərqsizlik əyriləri heç vaxt kəsişmir
- fərqsizlik əyrisi istehlak çoxluğu fəzasında istənilən nöqtədən keçirilə bilər
- fərqsizlik əyriləri mənfi meylə malikdir
- sadalananlar hamısı fərqsizlik əyrilərinin əsas xüsusiyyətlərinə aiddir
- fərqsizlik əyrisinin daha yuxarıda yerləşməsi ümumi faydalılığın daha yüksək səviyyəsini əks etdirir

512 İstehlakçı hesab edir ki, hər həftə 10 stəkan şirə və 5 stəkan süd içmək ondan ötrü 4 stəkan şirə və 6 stəkan süd içməklə eyni dərəcədə faydalıdır. Bu halda şirənin südlə əvəz edilməsinin son hədd norması bərabərdir:

- 1/6
- 10/5
- 4/6
- 6\1
- 5/6

513 Əmtəəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- «gəlir-istehlak» xətti
- Enqel əyrilsi
- əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- gəlir effektinin qrafik təsviri
- «qiymət-istehlak» xətti

514 İstehlakçı hesab edir ki, gündə səkkiz naringi və üç alma və ya altı naringi və dörd alma yemək onun üçün eyni faydalılıq verir. Bu halda alma naringini almailə əvəzlənməsinin son hədd norması bərabərdir:

- 4/6
- 6/4
- 3/6
- 1/2
- 2/1

515 «Qiymət-istehlak» xətti birləşdirir.

- əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini
- doğru cavab yoxdur
- gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- bündə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini

516 Enqel əyriləri.

- fərqsizlik əyriləri ilə üst-üstə düşür
- «qiymət-istehlak» xətləri əsasında qurulur.
- təklifdə dəyişiklikləri eks edilir.
- «gəlir-istehlak» xətləri əsasında qurulur.
- faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri eks etdirir.

517 Ən zəruri nemətlər üçün «gəlir-ismtehlak» xətti -

- müsbət meyilli əyridir
- mənfi meyilli düz xətdir
- üfüqi xətdir
- müsbət meyilli düz xətdir
- şaquli xətdir

518 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- səmərəsiz texnologiya əsasında istensal edilləndir
- istenlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir
- istenlakçının sağamlığına ziyan vurur
- istenlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması isə səciyyələnir
- bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır

519 Kardinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- modellərdən istifadə edilməməsindədir
- fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir
- faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir

520 Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- fərqsizliklərin əyriləri ilə
- gəlir effektilə
- Qosnenin ikinci qanunu ilə
- Qiffen paradoxu ilə
- son faydalılığın azalması qanunu ilə

521 İki əvəzləyici əmtəələr üçün fərqsizlik əyriləri eks olunur:

- kəsişən xətlər
- üfüqi düz
- şaquli düz

- düz xəttlər mənfi mailliklə
- düz xətlər müsbət mailliklə

522 Əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlaşmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir
- gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir
- faydalılığı maksimallaşdırır
- istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- öz gəlirini tam istifadə etmir

523 Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

- bütün mülahizələr doğrudur
- büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtəənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul galirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul galirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir

524 Əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

- büdcə xətti sola dəyişilir
- büdcə xətti sağa dəyişilir
- fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- büdcə xəttinə təsir etmir
- büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur

525 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- son faydalılıq dəyişildikdə
- əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- bu məhsulların qiymətinin artmasında
- ümumi faydalılıq dəyişildikdə
- gəlirin həcmi dəyişildikdə

526 Əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- əgər əmtəənin qiyməti azalırsa istehlakçının həmin əmtəədən real gəliri artır
- istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- son hədd faydalığı son hədd faydalığını üstələyir
- təkrar istehlakçıılarda əmtəənin faydalılığı azalır
- qiymətlərin azalması əmtəəyə nisbi cəlbediciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur

527 Hansı qrafik istehlakçının imkanını göstərir?

- "qiymət-istehlak" xətti
- laqeydlik əyrisi
- son hədd faydalılığın qrafiki
- büdcə xətti
- ümumi faydalılığın qrafiki

528 Son hədd faydalılığın qrafiki hansı şəkildə olur?

- koordinat başlanğıcından keçən düz xətt
- yüksələn əyri
- üfüqi düz xətt
- enən əyri
- şaquli düz xətt

529 Ümumi faydalılığın qrafiki hansı şəkildə olur?

- üfüqi düz xətt
- enən əyri
- koordinat başlanğıcından keçən düz xətt
- şaquli düz xətt
- yüksələn əyri

530 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- stabil olaraq tələbi az olan əmtəə
- stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə

531 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- doğru cavab yoxdur
- son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır
- ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər
- ümumi faydalılığı azaldır
- son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar

532 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının muksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- son hədd faydalılığı maksitutdur
- istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur
- nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır

533 İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması
- X nemətinin son faydalılığı
- Y nemətinin son faydalılığı
- X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığı

534 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- alınan əmtəələrin qiymətləri ilə
- əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə

535 Alıcı öz gəliri optimal şəklində istefadə edir, əgər nemətlərin son faydalılığı arasındaki nisbətlər aşağıdakılardan nisbətləri kimidir:

- düzgün cavab yoxdur
- onların qiymətləri
- fərqsizlər əyriləri
- onların dəyərləri
- büdcə xətləri

536 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- dəyişmir
- yavaş sürətlə artır
- yavaş sürətlə azalır
- artan sürətlə azalır
- artan sürətlə artır

537 İstehlakçı davranışının nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ümumi faydalılığı
- son faydalılığı
- ümumi və son faydalılıq arasındaki fərqi
- öz gəlirini

538 Əgər son faydalılıq mənfi olarsa ümumi faydalılıq:

- mənfi olur
- azalır
- dəyişməz qalır
- artır
- nisbətən zəif artır

539 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- əmtəənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında
- son faydalılığın artmasında
- əmtəənin qiyməti azalsara ona tələb artmaqdə
- ümumi faydalılığın azalmasında

540 İstehlakçı davranışının qaydası ondan ibarətdir ki;

- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır
- hansı əmtəənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir
- əmtəənin qiyməti azalırsa istehlakçının bu əmtəədən istifadəsinin real gəliri artır
- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir

541 İstehlakçı davranışının qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
- Qossenin ikinci qanunu
- Qossenin birinci qanunu
- Qiffen paradoksu
- tələb qanunu

542 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- dəyər qanunu
- Qossenin birinci qanunu
- əvəzləmə effekti
- gəlir effekti
- Qiffen paradoksu

543 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- əvəzləyici əmtəələr
- aşağı keyfiyyətli məhsullar

- kənd təsərrüfatı məhsulları
- zinət əşyaları
- tamamlayıcı əmtəələr

544 İstehlakçısı tərəfindən əldə edilmiş faydanın kəmiyyətinin onun istehlak etdiyi nemətlərin miqdardından funksional asılılığı belə adlanır:

- bölgü funksiyası
- faydalılıq funksiyası
- təklif funksiyası
- tələb funksiyası
- istehsal funksiyası

545 "Aşağı keyfiyyətli əmtəə" nəyə deyilir?

- Qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqədar, tələbinin dəyişməyəcəyi əmtəələr
- Tələbi stabil olaraq aşağı olan əmtəələr
- Tələbi stabil olaraq yüksək olan əmtəələr
- Tələbi istehlakçının pul gəlirinin dəyişikliyi ilə əks istiqamətdə dəyişən əmtəələr
- Tələbi istehlakçının pul gəlirinin dəyişikliyi ilə eyni istiqamətdə dəyişən əmtəələr

546 Tranzitivlik aksiomayə görə fərqsizlik əyriləri:

- üfüqi ola bilməz
- şaquli ola bilməz
- mənfi meyilli ola bilməz
- müsbət meyilli ola bilər
- kəsişə bilməzlər

547 İstehlakçı seçimi nədir?

- nemətin faydalılığının hesablanması
- hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasetə münasibət
- doğru cavab yoxdur
- alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi
- faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək

548 Fayda nədir?

- nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi
- nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu
- qeyri iqtisadi kateqoriyadır

549 Engel əyrisi göstərir:

- fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındaki nisbəti
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındaki nisbəti
- y nemətin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını

550 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- əmtəələr dəstinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
- bərabər miqdarda iki nemətin

- əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi

551 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə

552 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalığı artır
- satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrininkindən azdır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

553 Fərqsizlik əyriləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- İ. Bentam
- B.Pareto
- L. Valras
- K.Menger
- C.Hicks

554 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- əvzləmə səmərəsinin həcmi
- tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
- ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti
- büdcə məhdudluğu həcmi
- gəlir effektinin həcmi

555 Büdcə xətti göstərir:

- bazar qiymətlərinin dəyişməsini
- istehlakçının malik olduğu gəlin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- tələbin həcminin qiymətdən asılılığını
- tələbin ödənilmə dərəcəsini
- istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını

556 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır:

- ənənəvi nəzəriyyə
- faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi
- faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
- menecər nəzəriyyəsi

557 Son faydalılıq - bu:

- ümumi faydalıq
- istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmənunluq
- müəyyən miqdardan nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

558 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmənunluq necə adlanır?

- son faydalılıq
- gəlir effekti
- ümumi faydalılıq
- yutil
- əvəzətmə effekti

559 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formallaşması prosesi adlanır:

- təklifin elastikliyi
- istehlakçı davranışları
- bazar tələbinin formallaşması
- bazar qiymətlərinin formallaşması
- tələbin elastikliyi

560 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- marksist və klassik
- ordinalist və kordinatist
- istehsal və qeyri-istehsal
- keynsçi və neoliberal
- marksist və monetar

561 «Faydalılıq» məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətmişdir:

- K.Marks
- İ.Bentam
- U.Cevons
- A.Smit
- K.Menger

562 İstehlakçı davranışının nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyekti:

- bütün sadalanınanlar
- mübadilə sferası
- qeyri-istehsal sferası
- istehsal sferası
- maliyyə bazarı

563 Hansı amillər istehsalın optimallaşdırılması imkanlarını məhdudlaşdırır?

- zaman
- bütün sadalanınan amillər
- sadalanınan amillərdən heç biri
- resursların istifadəsinə məhdudiyyət normativləri
- istehsal resurslarının qiymətlərinin dəyişməsi

564 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 9000.0
- 150.0
- 1500.0
- 900.0
- 1400.0

565 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1200.0
- 10.0
- 1000.0
- 120.0
- 100.0

566 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 65000.0
- 650000.0
- 490000.0
- 90000.0
- 49000.0

567 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 5800.0
- 775.0
- 93700.0
- 9000.0
- 84000.0

568 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 10500.0
- 135000.0
- 120000.0
- 105000.0
- 13500.0

569 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 40.0
- 260.0
- 36.0
- 300.0
- 560.0

570 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 12120.0
- 563920.0
- 564080.0
- 7050.0
- 5070.0

571 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dir. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 20.0
- 40.0
- 4.0
- 5.0
- 3.0

572 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 45.0
- 1800.0
- 2520.0
- 3240.0
- 720.0

573 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- 12.0
- 1200.0
- 1440.0
- 11.0
- 14.0

574 Uzunmüddətli orta xərclər əyrisi adətən:

- müsbət mailliyə malik olur
- U – şəkilli olur
- L – şəkilli olur
- S – şəkilli olur
- mənfi mailliyə malik olur

575 Bütün son hədd xərclərinin cəmi bərabərdir:

- gizli xərclərə
- ümumi dəyişən xərclərə
- orta xərclərə
- ümumi xərclərə
- ümumi sabit xərclərə

576 Orta ümumi xərclər qrafiki yerləşir:

- orta sabit xərclər qrafikinə parallel
- orta dəyişən xərclər qrafikindən yuxarıda
- orta sabit xərclər qrafikindən aşağıda
- orta dəyişən xərclər qrafikindən aşağıda
- orta sabit xərclər qrafikindən yuxarıda

577 Daimi xərclər qrafiki:

- koordinat oxunun başlangıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- üfuqi düz xətdir
- mənfi mailləkli əyridir
- müsbət maillilikli əyridir
- şaquli duz xətdir

578 Miqyasda qənaət qanunu və azalan verim qanununun təsiri müəyyənləşdirir:

- iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasında fərqi
- orta istehsal xərclərinin dəyişməsini
- ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsini
- normal mənfəət kəmiyyətini
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında fərqi

579 Düzgün müddəəni tapın:

- son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcmində bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- ümumi sabit xərclər istehsal həcminin dəyişməsi ilə dəyişmir
- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- iqtisadi mənfiət qeyri – aşkar xərcləri təcəssüm etdirir
- iqtisadi mənfiət adətən mühasibat mənfiətini üstələyir

580 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır
- məhsulun buraxılış həcminin artması ilə azalır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- məhsulun buraxılış həcminin dəyişməsindən asılı deyildir

581 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- orta dəyişən xərclər minimumdur
- mənfiət 0-a bərabərdir
- mənfiət maksimumdur
- son hədd xərcləri minimumdur

582 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- mühasibat mənfiəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfiət
- iqtisadi mənfiət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfiəti
- iqtisadi mənfiət – mühasibat mənfiəti = aşkar xərclər
- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərcləri

583 Uzunmüddətli dövrdə istehsalın optimal həcmi bu nöqtədə əldə edilir:

- orta dəyişən xərclərlə orta sabit xərclərin bərabər olduğu nöqtədə
- orta istehsal xərcləri minimal olan nöqtədə
- orta xərclər artmağa başlayan nöqtədə
- son hədd xərclər 0-a bərabər olan nöqtədə
- ümumi xərclərin minimal olduğu nöqtədə

584 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmini artırı bilər:

- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmini artırmağa lüzum yoxdur
- sabit xərclər aradan qalxana qədər
- verimin azalması effekti başlayana qədər
- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər

585 Son hədd xərcləri:

- dəyişilməz qalır
- əvvəl azalır, sonra artır
- yavaş-yavaş artır
- əvvəlcə artır, sonra azalır
- yavaş-yavaş azalır

586 Orta ümumi xərclər:

- dəyişilməz qalır
- əvvəlcə azalır, sonra artır
- həmişə artır

- həmişə azalır
- əvvəlcə artır, sonra azalır

587 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- gizli xərclər
- daimi xərclər
- son hədd xərcləri
- orta xərclər
- aşkar xərclər

588 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə heyətinin əməkhaqqına, xammalın alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlrin ödənişi
- fəhlələrin əməkhaqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- işçilərin əməkhaqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, renta ödənişləri
- idarəetmə və mühafizə heyətinin əməkhaqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- xammal, elektrik enerjisində məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

589 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- istehsalda istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- istehsalın həcminin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti azalır
- istehsalın həcminin artması ilə son hədd xərclərinin qiyməti mənfi olur
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həcmi ixtisar olunmağa meyil edir

590 Əmtəə istehsalı xərcləri aşağıdakını müəyyənləşdirən amildir:

- istehlakçı seçimini
- əmtəə təklifini
- əmtəənin ümumi faydalılığını
- əmtəəyə tələbi
- əmtəənin son hədd faydalılığını

591 Sabit xərclər – bu:

- mühasibat xərcləridir
- firmanın, hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çekdiyi xərcləridir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının minimum xərcləridir
- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- qeyri - aşkar xərclərdir

592 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcminin hasilinə
- orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcminin hasilinə
- orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcminin hasilinə
- orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
- orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

593 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcminin artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırlar
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcminin azalması ilə ümumi xərclər aşağı dişur.

594 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- mühəsibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- qeyri - aşkar xərclərdir
- iqtisadi xərclərdir
- mühəsibat xərcləridir
- qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

595 Ümumi (məcmu) xərclər – bu:

- qeyri - aşkar xərclər - mühəsibat xərcləri
- sabit xərclər+ dəyişən xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər
- mühəsibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- sabit xərclər - dəyişən xərclər

596 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- inhisar rəqabətli bazar üçün
- qısamüddətli dövrdə
- inhisarçı firma üçün
- uzunmüddətli dövrdə
- təkmil rəqabətli bazar üçün

597 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir:

- orta və son hədd xərclərini vurmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcmində bölmək
- orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

598 İstehsal amillərinin qiymətlərinin dəyişməz qalması şərtilə istehsalın genişləndirilməsinin ən ucuz yolunu əks etdirən xətt necə adlanır?

- laqeydlik əyrisi
- inkişaf trayektoriyası
- Izokvanta
- Izokosta
- Engel əyrisi

599 Cari qərar qəbul edilərkən nəzərə alınmayan real xərclər necə adlanır?

- son hədd xərcləri
- qayıtmaz xərclər
- qeyri-aşkar xərclər
- aşkar xərclər
- orta xərclər

600 İstehsal amillərinin eyni bərabər həcmdə istehsal xərcləri tələb edən kombinasiyalarını əks etdirən əyri necə adlanır?

- istehsal imkanları əyrisi
- izokosta
- büdcə xətti
- izokvanta
- laqeydlik əyrisi

601 Xammal və materiallar hansı xərclərə aiddir?

- iqtisadi mənfəətə
- dəyişən xərclərə
- gizli xərclərə
- daimi xərclərə
- mühasibat mənfəətinə

602 Mühasibat mənfəəti:

- aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

603 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi mənfəətdir
- aşkar xərclərdir
- gizli xərclərdir
- iqtisadi xərclərdir
- mühasibat mənfəətidir

604 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındaki qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyilə ifadə olunur:

- ümumi xərclər əyrисilə
- istehsal funksiyası ilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrисilə
- istehsal imkanları əyrисilə
- təklifin elastikliyilə

605 «Normal mənfəət» anlayışı bildirir:

- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəəti
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini
- mənfəətin orta sahə normasını
- gəlirin xərcləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini

606 Dəyişən xərclər – bu:

- aşkar və qeyri – aşkar xərclərdir
- istehsal həcminin dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- alternativ xərclərdir
- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- istehsal həcminin dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir

607 Orta dəyişən xərclər –bu:

- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir

608 Orta sabit xərclər - bu:

- ümumi və son hədd xərcləri arasındaki fərkdir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məşrəflərdir

- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdür
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

609 Qeyri – aşkar xərclər – bu:

- mühasibat xərcləri plus iqtisadi xərclər
- istehsalın həcminin dəyişməsilə dəyişən xərclərdür
- mühasibat hesabatında eks olunan xərclərdür
- istehsalın həcminin dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdür
- resurslardan istifadənin mümkün variantlarından birinin seçilməsi nəticəsində meydana çıxan xərclərdür

610 Orta xərclər – bu:

- dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdür
- məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər

611 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına
- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə

612 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, habilə normal və üstəlik mənfəəti
- nə aşkar, nə də qeyri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- aşkar xərclər, amma qeyri - aşkar xərcləri daxil etmir
- qeyri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət

613 Əgər istehsal amillərinin xərclənməsi 5%, məhsul buraxılışının həcmi isə 3% artmışdırsa, onda aşağıdakını görürük:

- müsbət miqyas effekti
- Qiffen paradoksu
- əvəzləmə effekti
- neytral miqyas effekti
- mənfi miqyas effekti

614 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir
- İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır
- Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcminin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir
- İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər
- Hər hansı bir əmtəənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur

615 Neft emalı zavodunun istehsal ehtiyatlarının tərkibindəki hansı dəyişiklik uzunmüddətli dövrə aiddir?

- doğru cavab yoxdur
- zavodda üçüncü növbənin təşkil edilməsi
- əlavə 200 işçinin işə götürülməsi
- əlavə neft emalın qurğusunun tikilməsi

butun cavablar doğrudur

616 Əməyin kapital ilə texniki əvəzlənməsinin son hədd norması 1/2-ə bərabərdir. Əgər istifadə edilən əməyin miqdarı 6 vahid azalarsa, kapitaldan istifadəni neçə vahid artırmaq lazımdır?

- 2 vahid
- 6 vahid
- 10 vahid
- 3 vahid
- 12 vahid

617 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olunması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- tələbatların qeyri-məhdudluğunu
- iqtisadi böhranları
- işsizliyi
- istehsalın səmərəliliyini
- resursların məhdudluğunu

618 Məhsul buraxılışının həcmi dəyişməz qalmaqla bir istehsal amilinin başqa istehsal amili ilə hansı nisbətdə əvəz edilməli olması göstəricisi necə adlanır?

- texnoloji əvəzləmənin son hədd norması
- orta məhsul
- son hədd əvəzləmə norması
- son hədd məhsulu
- ümumi məhsul

619 «Əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır». Bu ifadə adlanır:

- Pareto optimumu
- dəyər qanunu
- azalan son hədd faydalılığı qanunu
- azalan verim qanunu
- miqyasda qənaət qanunu

620 Hansı halda istehsal amillərinin optimal kombinasiyasına nail olunmuşdur?

- daha səmərəli texnologiyadan istifadə olunur
- son hədd məhsul və orta məhsul bərabərdir
- son hədd məhsulu maksimaldır
- texniki əvəzləmənin son hədd norması 0-a bərabərdir
- istehsal amillərinin son hədd məhsullarının və onların qiymətlərinin nisbəti bərabərdir

621 Məhsul buraxılışının həcmiin artımının tətbiq edilən istehsal amillərinin miqdarının artımından çox olması nə deməkdir?

- dəyər qanunu
- azalan səmərə qanunu
- miqyasın neytral effekti
- miqyasın artan effekti
- azalan son hədd faydalılıq qanunu

622 Miqyas effekti nədə təzahür edir?

- tətbiq edilən istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalmasında
- tətbiq edilən istehsal amillərinin miqdarı ilə onların qiymətləri arasında nisbətin dəyişməsində
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında nisbətin dəyişməsində

- tətbiq edilən istehsal amillərinin nisbətinin məhsul buraxılışının həcmi arasında nisbətin dəyişməsində
- texnologiyanın dəyişməsində

623 Orta məhsulun və son hədd məhsulun artması bunu bildirir:

- istehsal amillərinin optimal uyğunluğu əldə edilmişdir
- ümumi məhsul azalır
- azalan səmərə qanunu fəaliyyət göstərir
- istehsalın effektivliyi azalır
- miqyasdan verim qanunu göstərir

624 Sadalanan göstəricilərdən hansı istehsal funksiyasının kəmiyyəti eks etdirir?

- dəyişən istehsal amilinin qiyməti
- ümumi məhsul
- son məhsul
- orta məhsul
- son hədd texnoloji əvəzləmə norması

625 Sabit istehsal amili dedikdə hansı amil düşülür?

- texnologiyanın dəyişikliyi nəticəsində məhsuldarlığı dəyişməyən amil
- kəmiyyəti qısamüddətli dövr çərçivəsində dəyişə bilməyən amil
- kəmiyyəti uzunmüddətli dövr çərçivəsində dəyişə bilməyən amil
- kəmiyyəti həmişə dəyişməz qalan amil
- istehsal prosesində məhsuldarlığı dəyişməyən amil

626 Aşağıda sadalanlardan hansı iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil?

- material tutumu
- resurslarla təmin olunma
- fond tutumu
- əmək məhsuldarlığı
- kapital verimliliyi

627 İstehsal amillərinin arasında qarşılıqlı təsir eks olunur:

- sadalanlardan heç biri
- istehsal texnologiyası ilə
- istehsalın təşkili ilə
- istehsal münasibətləri ilə
- idarəetmə metodları ilə

628 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada kapitalın son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

- sadalanlardan heç biri
- kapitalın intensivliyi tipi
- əməyin intensivliyi tipi
- neytral tip
- ekstensiv tip

629 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada əməyin son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

- sadalanlardan heç biri
- əməyin intensivliyi tipi
- kapitalın intensivliyi tipi
- neytral tip

ekstensiv tip

630 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada həm əməyin, həm də kapitalın son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

- sadalananlardan heç biri
- neytral tip
- kapitalın intensivliyi tipi
- əməyin intensivliyi tipi
- ekstensiv tip

631 Məhsul buraxılışının müəyyən həcmini təmin edən istehsal amillərinin bütün mümkün kombinasiyalarını göstərən əyri necə adlanır?

- istehsal imkanları əyrisi
- izokvanta
- bündə xətti
- izokosta
- laqeydlik əyrisi

632 Orta məhsul nədir?

- bütün istehsal amillərinin köməyi ilə istehsal edilmiş məhsul buraxılışının ümumi həcmi
- istehsalın amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışının həcmi
- başqa amillər dəyişməz qalmaqla bir amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

633 Ümumi məhsul nədir?

- istehsalın amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışının həcmi
- bütün istehsal amillərinin köməyi ilə istehsal edilmiş məhsul buraxılışının ümumi həcmi
- başqa amillər dəyişməz qalmaqla bir amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

634 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- kapitaldır
- texnologiyadır
- əməkdir

635 İstehsal amilinin son hədd məhsuldarlığı nəyə bərabərdir?

- bu istehsal amilinin bir vahidi hesabına minimal məhsul buraxılışı
- bu istehsal amili hesabına yaradılmış son hədd məhsulun həcmi
- bu istehsal amilinin maksimal mümkün olan məhsuldarlığı
- istehsal amilinin qiyməti ilə onun son hədd məhsulunun vurma hasili
- bu istehsal amilinin bir vahidi hesabına maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

636 İstehsal amilinin son hədd məhsulu nə deməkdir?

- başqa amillər dəyişməz qalmaqla bu amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- bu amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışı
- bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı
- bu istehsal amilindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

- bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı

637 Hansı dövr uzunmüddətli dövr adlanır:

- son hədd xərclər daim azalır  
 bütün istehsal amilləri dəyişən hesab edilir  
 istehsal amillərinin bir hissəsi sabit, digər hissəsi isə dəyişəndir  
 bütün istehsal amilləri sabit hesab edilir  
 orta xərclər dəyişmir

638 Texnoloji səmərəlilik – bu:

- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanıdır  
 məhsul buraxılışının müəyyən həcmini təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır  
 mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir  
 istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur  
 istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur

639 Mikroiqtisadi təhlildə istehsal dədikdə nə başa düşülür:

- texnoloji proseslərin cəmidir  
 istehsal ehtiyatlarının nemətə çevriləməsi prosesi;  
 ehtiyatların məhdudluğunu probleminin həll edilməsmi vasitəsidir;  
 maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;  
 bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;

640 Səmərəlilik nədir?

- Resursların nemətlərə və xidmətlərə çevriləməsi prosesi  
 xərclərin və nəticələrin ən yaxşı nisbəti  
 iqtisadi fəaliyyətin əlaqələndirilməsi üsulu  
 İqtisadiyyatın subyektlərinin bu və ya digər məhsulun növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşması  
 ictimai təkrar istehsalın vəziyyəti

641 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmini  
 istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını  
 firmanın maksimum istehsal həcmini  
 istifadə olunan istehsal amillərininin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı  
 firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını

642 Əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- bunlar hamısı maddi nemətlərdir  
 bunlar istehsal amilləridir  
 bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir  
 hamısı maddi – istehsal resurslarıdır  
 bunlar makroiqtisadi göstərijilərdir

643 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həllədici təsir göstərən mühüm element nədir?

- maddi nemət  
 istehsal amili  
 əmək predmeti  
 əmək vasitəsi  
 texnologiya

644 Əgər dövlət tütün məmulatlarına yüksək vergilər tətbiq edirsə, onda tütün məmulatları bazarda hansı dəyişikliklər baş verər?

- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı həcm yüksələr
- tarazlı qiymət artar, tarazlı həcm aşağı düşər
- dəyişməz tarazlı qiymət zamanı tarazlı həcm aşağı düşər
- tarazlı qiymət artar, tarazlı həcm dəyişməz qalar
- həm tarazlı qiymət, həm də tarazlı həcm azalar

645 Əmtəənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- bazarda əmtəə artıqlıq yaranar
- bu əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- bu əmtəəyə tələb elastikdir
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar

646 Əgər əmtəəyə tələbin qiymət elastikliyi 1-ə bərabərdirsə onda bu o deməkdir ki, firma öz əmtəəsinə qiyməti yüksəltdiyi halda əmtəənin satışından ümumi pul gəliri.

- digər amillərdən asılıdır
- dəyişməz
- azalar
- artar
- elastikdən asılı deyildir

647 Əmtəə təklifinin azalması nəyi artırır?

- qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə olan tələbin
- əmtəə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- bu əmtəənin gəlir üzrə tələb elastikliyinin
- bu əmtəəyə olan tələbin
- bu əmtəənin qiymət üzrə təklif elastikliyinin

648 Əmtəə istehsalçısı onun qiymətini 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəəyə tələb:

- mütləq qeyri-elastikdir
- qeyri-elastikdir
- vahid elastikli tələbdür
- elastikdir
- mütləq elastikdir

649 Aşağıdakı müddəalardan hansı əmtəəyə tələb elastikliyinin səciyyəsinə aid deyildir?

- əmtəəyə tələbin həcmimin faiz dəyişməsi əmtəənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
- qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
- əgər əmtəənin qiyməti artırsa, satışda əldə olunan pul gəliri azalır
- alıcılar əmtəə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
- əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri artır

650 Əgər əmtəənin qiymətinin 5% düşməsi əmtəənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, onda bu əmtəənin təklifi:

- vahid elastikliyə malikdir
- elastikdir
- mütləq elastikdir
- qeyri - elastikdir
- mütləq qeyri - elastikdir

651 Əgər gəlir üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti (-0,7) -yə bərabərdirsə, onda bu əmtəə:

- tamamlayıcı əmtəədir
- aşağı keyfiyyətli əmtəədir
- zinət əşyasıdır
- ən zəruri əmtəədir
- əmtəə - əvəzedicisidir

652 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- əgər əmtəənin qiyməti 1% azalırsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
- əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksələrsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
- əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksələrsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- əgər əmtəənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

653 Əmtəəyə tələbin elastikliyi bundan asılı deyildir:

- bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
- bu əmtəənin istehsalın texnologiyasından
- istehlakçının büdcəsində əmtəənin xüsusi çəkisindən
- əmtəənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan
- istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən

654 Əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmirsə, onda:

- təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- təklif əyrisi daha az mailli şəklə malik olur
- əmtəəyə tələb yüksək olacaq
- təklif əyrisi daha dikdir
- əmtəənin qiyməti sabit olacaq

655 Əgər istehlakçıların gəlirləri yüksəlmişdir, onda bu əmtəəyə tələb və təklif əyrilərilə nə baş verə?

- əyrilərin vəziyyəti dəyişməz
- tələb əyrisi sağa hərəkət edər, təklif əyrisi isə vəziyyəti dəyişməz
- tələb əyrisi sola hərəkət edər, təklif əyrisi isə vəziyyəti dəyişməz
- tələb əyrisi sola, təklif əyrisi isə sağa hərəkət edər
- hər iki əyri sola hərəkət edər

656 Texnologianın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
- təklif əyrisinin sağa
- tələb əyrisinin sola
- tələb əyrisinin sağa
- təklif əyrisinin sola

657 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- əvəzedici malların qiyməti
- əmtəələrin qiyməti
- gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- istehlakçıların istək və arzuları
- əhalinin yaş səviyyəsinin sayları

658 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- əhali strukturunun dəyişməsi

- resursların qiyməti
- qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- istehlakçıların gəlirləri
- alıcıların sayı

659 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxa bilər?

- dövlət tərətindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində
- dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- vergilərin artması nəticəsində

660 Əgər flomasterlərin qiyməti əhəmiyyətli şəkildə artırısa, karandaşların qiyməti necə dəyişər?

- əvvəlcə artar, sonra düşər
- artar
- dəyişməz qalar
- aşağı düşər
- əvvəlcə azalar, sonra artar

661 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- tələb qiyməti səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən aşağı
- tarazlı qiymətdən yüksək
- tarazlı qiymət səviyyəsində
- təklif qiyməti səviyyəsində

662 Təklifin elastikliyini nə dəyişdirə bilər:

- göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- texniki tərəqqi
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- dəb
- əmtəəyə olan tələb

663 Əmtəənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. Əgər bu əmtəəyə tələb artarsa, onda:

- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artar
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artar

664 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- əgər əmtəəyə tamamlayıcı əmtəələr vardırsa
- bu əmtəənin istehsalçılarının qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya vərə bilməsindən
- bu əmtəənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- bu əmtəənin əvəzedicilərinin sayından
- bu əmtəənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından

665 Əgər iki əmtəənin çarpez elastiklik əmsalı  $1,5 - e$  bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən  $1,5$  dəfə aşağıdır
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırlar

- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

666 Əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a bərabərdirsə onda bu o deməkdir ki,

- hər iki əmtəəyə tələb mütləq qeyri - elastikdir
- əmtəələrə tələb bir – birindən asılı deyildir
- bu qarşılıqlı əvəzedən əmtəələrdir
- hər iki əmtəə aşağı keyfiyyətlidir
- bu qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrdir

667 Əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik (-2) yə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırlar
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

668 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə
- əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə
- o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər

669 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki:

- əmtəənin təklifi elastikliyi mənfidir
- əmtəənin təklifi mütləq qeyri - elastikdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 - a bərabərdir
- əmtəənin təklifi mütləq elastikdir

670 Əmtəəyə tələb əyrisi üfüqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki:

- əmtəəyə tələb elastikliyi mənfidir
- əmtəəyə tələb mütləq elastikdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 - a bərabərdir
- əmtəəyə tələb mütləq qeyri - elastikdir

671 Əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəəyə tələbin artmasına səbəb olursa, onda

- bu təsadüfi uyğunluqdur
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlanandır
- bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzolunandır
- bu o deməkdir ki, alıcıların gəlirləri artır

672 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- bir - birini qarşılıqlı surrətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi
- bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcminin dəyişməsi
- tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələbin həcminin dəyişməsi

673 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- tələb həcminin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- tələbin həcminin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcminin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcminin dəyişməsi faizinə vurulur:
- gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcminin dəyişməsi faizi əlavə olunur.

674 DVD disklerinə tələbin artmasını gözləmək olar, əgər:

- CD disklerinə qiymət azalarsa
- DVD pleyerlərin qiyməti aşağı düşsə
- alıcıların gəlirləri azalarsa
- DVD pleyerlərin qiyməti yüksələrsə
- CD pleyerlərin qiyməti aşağı enərsə

675 Əmtəəyə tələbin həcminin azalması nəyi səbəb ola bilər?

- istehlakçıların gəlirlərinin artması
- bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasının gözlənilməsi
- bu əmtəənin təklifinin azalması
- əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması

676 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcminin dəyişməsinə səbəb olur:

- sadalananlardan heç nə təklifin həcminin dəyişməsinə səbəb olmur
- bütün sadalananlar təklifin həcminin dəyişməsinə səbəb ola bilər
- istehsala vergilərin artması
- bu əmtəənin istehsali zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- bu əmtəənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi

677 Əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- heç bir dəyişiklik doğurmur
- ikinci əmtəəyə tələbin həcminin aşağı düşməsi
- ikinci əmtəəyə qiymətin azalması
- ikinci əmtəəyə tələbin həcminin artması
- ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi

678 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandırsa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşayiət olunur?

- heç bir dəyişiklik baş vermir
- ikinci əmtəəyə tələb artır
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.

679 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksələrsə təklif qanununa görə:

- qiymətlərin dəyişilməsi təklif qanununda nəzərə alınır
- təklifin həcmi artır.
- təklifdə azalma baş verir.
- təklifdə artım baş verir.
- təklifin həcmi azalar.

680 İstehsalçının əmtəəni satmağa razı olduğu qiymət necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- təklif qiyməti

- normal qiymət
- tələb qiyməti
- istehsal qiyməti

681 İstehlakçının əmtəəni almağa razı olduğu qiymət necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- tələb qiyməti
- normal qiymət
- təklif qiyməti
- istehsal qiyməti

682 Dövlət nə məqsədlə qiymətin yuxarı həddini müəyyən edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi artırmaq üçün
- istehlakçıları dəstəkləmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- istehsalçıları dəstəkləmək üçün
- bazarda tarazlığı təmin etmək üçün

683 İstehsalçının əmtəəsinin bazarda tarazlıq qiymətinin onun həmin əmtəəni satmağa hazır olduğu qiymətdən yuxarı olması sayəsində əldə etdiyi əlavə gəlir necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- istehsalçının artığı
- qiymətin aşağı həddi
- qiymətin yuxarı həddi
- istehlakçının artığı

684 Bazarda mübadilə prosesində istehlakçı tərəfindən əmtəəyə görə faktiki ödənilmiş qiymət onun həmin əmtəəyə görə ödəməyə hazır olduğu qiymətdən aşağı olması sayəsində alınmış əlavə fayda necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- istehlakçının artığı
- qiymətin aşağı həddi
- qiymətin yuxarı həddi
- istehsalçının artığı

685 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- istehsal qiymət
- tələb qiyməti
- A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- normal qiymət
- təklif qiyməti

686 Vergilərin köməyilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektə səbəb ola bilər?

- sadalananlardan heç birinə
- qiymətlərin artması
- əmtəə istehsalının artması
- əmtəə istehlakının artması
- əmtəələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi

687 Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yanaşmaları birləşdirmişdir?

- təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsini
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsini
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışları nəzəriyyəsini

- son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsini
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsini

688 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metodu daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yolverilməzdir
- vergi və subsidiyaların köməyilə
- qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi

689 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- istehsalçılara yardım etmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- istehlakçıllara yardım etmək üçün
- bazar tarazlığını təmin etmək üçün

690 Əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- tələbin həcminin azalması baş verər
- tələb həcminin artması baş verər
- tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin mailliyi dəyişir

691 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
- 1-dən böyük
- 0-dan böyük, 1-dən kiçik
- 0-dan kiçik
- 1.0

692 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
- 0-dan böyük, 1-dən kiçik
- 1.0
- 0-dan kiçik
- 1-dən böyük

693 Qiymət üzrə qeyri- elastik tələb o deməkdir ki,

- əmtəənin qiyməti dəyişmir
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmimin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmimin 1% dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmimin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcminin dəyişməsinə səbəb olur

694 Təklifin qiymət üzrə elastikliyini göstərir:

- təklifə təsir edən qeyri - qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcminin dəyişməsi
- qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcminin nisbi dəyişməsi
- qiymətin artması zamanı təklifin həcminin artması
- qiymətin azalması zamanı təklifin həcminin aşağı düşməsi
- təklifin həcminin resursların qiymətindən asılılığı

695 Əmtəənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- verilmiş əmtəənin əmtəə istehlakçılarının sayı
- ehtiyatların qiyməti
- istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
- əmtəənin qiyməti
- əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

696 Əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda:

- avtomobilin qiyməti artacaq
- avtomobillərə tələb artacaq
- avtomobillərə tələb azalacaq
- benzinə tələb artacaq
- heç nə baş verməz

697 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcminin dəyişməsinə səbəb olmur?

- əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- istehsala vergilərin dəyişməsi
- əmtəənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- əmtəə istehsalçılarının sayının azalması

698 Təklifi formalaşdırıamillərə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- əhalinin yiğimları
- əmtəə ehtiyatları
- istehsalın əmtəə məhsulu
- idxlərin həcmi

699 Mövcud iqtisadi şəraitdə bütün istehsalçıların vahid zaman ərzində bazara çıxarmaq arzusunda olduğu və bazara çıxara biləcəyi nemətlərin ümumi miqdarı belə adlanır:

- tələbat
- təklifin həcmi
- tələbin strukturu
- tələbin həcmi
- təklifin strukturu

700 İstehlakçıların vahid zaman ərzində cari qiymətlər üzrə hazır olduqları nemətlərin maksimal miqdarı belə adlanır:

- tələbat
- təklifin strukturu
- təklifin həcmi
- tələbin strukturu
- tələbin həcmi